

Projekt

z dnia 13 września 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W KĄTACH WROCŁAWSKICH**

z dnia 26 września 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U z 2024r., poz. 607 ze zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U z 2024, poz. 424 ze zm.) Rada Miejska w Kątach Wrocławskich uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2024-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

§ 3. Traci moc uchwała NR XLVI/603/21 Rady Miejskiej w Kątach Wrocławskich z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kąty Wrocławskie na lata 2022-2024.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej

Anna Skórczak

Załącznik do Uchwały Nr

Rady Miejskiej w Kątach Wrocławskich

z dnia

**PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ
DLA GMINY KĄTY WROCŁAWSKIE
NA LATA 2024-2030**



SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	3
1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ	3
2. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY DOMOWEJ.....	4
3. POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY DOMOWEJ	6
4. POLICYJNE STATYSTYKI PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”	8
5. SKUTECZNOŚĆ FUNKCJONUJĄCEGO W POLSCE SYSTEMU WSPARCIA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY.....	10
6. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU	12
7. ADRESACI PROGRAMU	14
II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE	15
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	16
2. PRZEMOC DOMOWA W ŚWIELE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH.....	18
2.1. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W GMINIE.....	18
2.2. PODMIOTY SPOZA GMINY WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW GMINY	32
3. WSPÓŁPRACA KOŚCIOŁÓW W ZAKRESIE EDUKACJI NA TEMAT PRZEMOCY DOMOWEJ I WSPIERANIA RODZIN W KRYZYSIE.....	39
4. BADANIA ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY	41
4.1. BADANIA W ŚRODOWISKU LOKALNYM.....	41
4.2. BADANIA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM	47
4.3. BADANIA W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ	51
5. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM	53
6. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH	54
7. OCENA WDROŻENIA ZAŁOŻEŃ POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU	57
III. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE	60
1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	60
2. CELE OPERACYJNE I DZIAŁANIA	61
IV. REALIZACJA PROGRAMU	66
1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY.....	66
2. MONITORING I EWALUACJA.....	66
3. FINANSOWANIE	67
SPIS TABEL I WYKRESÓW	68

I. WPROWADZENIE

1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc domową można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Na potrzeby niniejszego Programu najbardziej odpowiednią definicją przemocy jest definicja zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.). Artykuł 2. ustawy **definiuje przemoc domową** jako *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,*
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,*
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,*
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.”*

Ustawa definiuje również **osoby doznające przemocy** domowej. W rozumieniu obowiązujących przepisów osoby, wobec których jest stosowana przemoc domowa, to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

- h) małoletni;
- i) małoletni będący świadkami przemocy domowej.

W rozumieniu przepisów ustawy osoba stosująca przemoc domową to pełnoletni, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób wskazanych w ustawie jako osoby doznające przemocy, a z kolei świadek przemocy domowej to osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej. Należy również zaznaczyć, że małoletni, będący świadkiem przemocy domowej, automatycznie otrzyma status osoby doznającej przemocy.

2. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY DOMOWEJ

Odwołując się m.in. do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, można wyróżnić następujące podstawowe rodzaje przemocy: **fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną i cyberprzemoc**. Rozszerzenie tych pojęć przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Rodzaje i formy przemocy

rodzaje przemocy	formy
fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.
psychiczna	wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb itp.
seksualna	wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.
ekonomiczna	odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej lub uzyskania samodzielności finansowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny itp.
cyberprzemoc	działania i zaniechania istotnie naruszające prywatność lub wzbudzające poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej, innymi słowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” i ustawy z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Przemoc może pojawić się w każdym domu, nie ma ona związku ani ze statusem społecznym rodziny, ani miejscem zamieszkania, a osobami doznającymi przemocy domowej

bywają zarówno mieszkańcy dużych miast, jak i mniejszych miejscowościach czy wsi. Osobami doznającymi przemocy domowej są na ogół **kobiety i dzieci, rzadko mężczyźni**. Kategorią osób doznających przemocy, o których mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach, są osoby niepełnosprawne i ludzie starsi.

Seniorzy narażeni są na wszystkie rodzaje przemocy, choć w tej grupie wiekowej przemoc ma swoją specyfikę. Osoby pracujące z osobami starszymi (pracownicy socjalni, pielęgniarki, geriatrzy) zauważają, że w odniesieniu do seniorów przemoc dotyczy najczęściej zaniedbania i wykorzystywania materialnego.

Najczęstszym objawem obserwowanym u osób doznających przemocy jest wyuczona bezradność. Jest ona poddaniem się, zaprzestaniem działania, co wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi, nie będzie to miało żadnego znaczenia, gdyż zawsze znajdzie się powód do zachowań agresywnych.

Wyuczona bezradność prowadzi do wielu negatywnych skutków, które mogą przejawiać się w trzech sferach:

- **deficyty poznawcze**, które polegają na ogólnym przekonaniu, iż nie ma takich sytuacji, w których możliwa jest zmiana, że w konkretnej sytuacji nic nie można zrobić i nikt nie jest w stanie pomóc;
- **deficyty motywacyjne**, które polegają na tym, że osoba zachowuje się biernie, jest zrezygowana, nie podejmuje żadnych działań, aby zmienić swoją sytuację;
- **deficyty emocjonalne**, które objawiają się stanami apatii, lęku, depresji, uczucia zmęczenia, niekompetencji i wrogości.

Osoba doznająca przemocy, jeśli przez lata była poniżana i wykorzystywana, potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości. Wielu osobom doznającym przemocy udaje się przeciwstawić stosującemu przemoc, niemniej jednak większość **potrzebuje pomocy innych**. Bez odpowiedniego wsparcia osoby doznające przemocy nigdy nie zdobędą się na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec nich przemocy.

Osoba, której życie lub zdrowie może być zagrożone powinna też pamiętać, by jak najszybciej zawiadomić Policję, bo szybka reakcja umożliwi nie tylko zapewnienie ochrony, ale także wszczęcie odpowiednich procedur i zabezpieczenie dowodów zdarzenia. W przypadku doznania obrażeń ciała osoba doznająca przemocy powinna zgłosić się do lekarza w celu udzielenia pomocy medycznej. Może także zażądać wystawienia

zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy.

3. POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY DOMOWEJ

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, osobie doznającej przemocy domowej udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

1. poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
2. interwencji kryzysowej i wsparcia;
3. ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej;
4. zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
5. badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
6. zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Osobie doznającej przemocy domowej udziela się informacji o dostępnych formach wsparcia wymienionych w ust. 1.

Osoba, która doznaje przemocy domowej, może skorzystać także z porady prawnej i wsparcia psychologicznego, dzwoniąc pod dostępny całodobowo Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” – 800 120 002. Na ten numer mogą dzwonić także osoby, które chcą w sposób anonimowy dokonać zgłoszenia.

Osoby korzystające z usług telefonu mają prawo nie ujawniać swoich danych personalnych. Na własne życzenie mogą jednak podać imię i nazwisko. Anonimowość zarówno dzwoniącego/ej, jak i konsultanta/teki tworzy bezpieczną przestrzeń do opowiedzenia o swoim doświadczeniu, uporządkowania przeżytych doświadczeń, nazwania problemu i wspólnego zastanowienia się nad możliwościami wyzwolenia się z krzywdzącej sytuacji.

Zgodnie z postanowieniami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Zespół interdyscyplinarny powołuje wójt, burmistrz albo prezydent.

Zespół interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych tworzonych w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, wynikających z postanowień ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, mających na celu udzielenie skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy oraz podjęcie działań wobec osoby stosującej przemoc domową w celu przeciwdziałania przemocy.

Narzędziem służącym przeciwdziałaniu przemocy domowej jest procedura „**Niebieskie Karty**”. To procedura interwencji wobec przemocy domowej, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przemocy. Czynności te podejmowane są przez odpowiednie służby: jednostki organizacyjne pomocy społecznej, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, policję, oświatę, ochronę zdrowia i inne określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Kształt procedury oraz wzory formularzy określają przepisy szczegółowe.

Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie przez pracownika odpowiednich służb formularza „Niebieska Karta – A”. Osoba wszczynająca procedurę podejmuje działania interwencyjne mające na celu osobie doznającej przemocy zapewnienie bezpieczeństwa. Osobie doznającej przemocy przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”. Następnie formularz „Niebieska Karta – A” przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego, gdzie dokument otrzymuje grupa diagnostyczno-pomocowa.

Osobę, która doznała przemocy, zaprasza się na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej, gdzie dokonuje się analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i we współpracy z tą osobą opracowuje się indywidualny plan pomocy albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań. Na posiedzeniu grupy wypełniany jest formularz „Niebieska Karta – C”. Grupa diagnostyczno-pomocowa wzywa osobę stosującą przemoc domową, dokonuje analizy sytuacji i na podstawie danych zawartych

w formularzu „Niebieska Karta – D” dokonuje ustaleń dotyczących dalszych działań, zobowiązując osobę stosującą przemoc domową do ich realizacji.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje, gdy ustanie przemoc lub nastąpi rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań. O zakończeniu procedury powiadamia się podmioty, które w niej uczestniczyły. W okresie dziewięciu kolejnych miesięcy sytuacja osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” jest monitorowana. Zespoły interdyscyplinarne oraz grupy diagnostyczno-pomocowe podejmują działania w ramach swoich kompetencji określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej i Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Procedura „Niebieskie Karty” przeprowadzana jest niezależnie od innych rodzajów postępowań, w szczególności postępowania karnego, cywilnego czy rodzinnego.

4. POLICYJNE STATYSTYKI PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”

Statystyki policyjne, stanowiące dalece niewystarczające, ale nadal podstawowe źródło informacji o skali zjawiska przemocy domowej w kraju ujawniają, że w 2023 r. liczba osób doznających przemocy wyniosła ogółem 77 832, z czego 51 631 stanowiły kobiety, 17 039 osoby małoletnie, zaś 9 162 mężczyźni. Funkcjonariusze Policji w 2023 r. wypełnili łącznie 62 170 formularzy „Niebieska Karta – A”. Szczegółowe dane za rok 2023 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Policyjne statystyki procedury „Niebieskie Karty” za rok 2023

liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” – A” (ogółem), w tym:	62 170
liczba formularzy wszczynających procedurę	54 029
liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy domowej w trakcie trwającej procedury	8 141
liczba osób doznających przemocy domowej (ogółem)	77 832
w tym kobiet	51 631
w tym mężczyzn	9 162
w tym małoletnich	17 039
liczba osób stosujących przemoc domową (ogółem)	63 016
w tym liczba kobiet	7 595
w tym liczba mężczyzn	55 225

w tym liczba nieletnich	196
liczba osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem alkoholu (ogółem)	30 261
w tym kobiet	2 171
w tym mężczyzn	28 079
w tym nieletnich	11
liczba osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem środka działającego podobnie do alkoholu (ogółem)	393
w tym kobiet	35
w tym mężczyzn	358
liczba osób stosujących przemoc domową będących jednocześnie pod wpływem alkoholu i środka działającego podobnie do alkoholu (ogółem)	142
w tym kobiet	8
w tym mężczyzn	134
liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej	611

Źródło: Formularz III/8, Sprawozdanie z podjętych przez policję działań wobec przemocy w rodzinie dotyczące procedury „Niebieskie Karty” – <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/201373,Przemoc-w-rodzinie-dane-od-2012-roku.html>

Prezentowane liczby dotyczą działań podjętych w procedurze „Niebieskie Karty” wyłącznie przez Policję i nie obejmują danych dotyczących działalności innych podmiotów upoważnionych do zwalczania przemocy domowej. Przemoc domowa wiąże się z lękiem osób doznających przemocy i świadków przed ujawnianiem takich przypadków, **w związku z czym bardzo trudno oszacować rzeczywistą skalę tego zjawiska.**

W 2020 r. dzięki nowelizacji przepisów Policja otrzymała narzędzia do skuteczniejszej walki z osobami stosującymi przemoc domową. Obecnie policjanci mają możliwość wydać osobie stosującej przemoc **nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania** i jego bezpośredniego otoczenia lub **zakazu zbliżania się do mieszkania** i jego bezpośredniego otoczenia. Te nakazy lub zakazy mogą być wydane łącznie i obowiązują od momentu ich wydania.

Policjanci mają także prawo wydać nakaz lub zakaz podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy (w szczególności w wyniku zgłoszenia przez

osobę doznającą przemocy, kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków).

Przepisy mówią, że osobie, wobec której wydany zostanie nakaz lub zakaz, przysługuje prawo zabrania ze sobą jedynie przedmiotów osobistego użytku i służących do świadczenia pracy oraz będących jej własnością zwierząt domowych. Ma także jednorazową możliwość zabrania z mieszkania w późniejszym terminie mienia stanowiącego jej własność, w obecności policjanta i po uzgodnieniu terminu z osobą dotkniętą przemocą domową.

W okresie obowiązywania nakazu lub zakazu policjanci są zobligowani do co najmniej trzykrotnego sprawdzenia, czy są one respektowane. Za niestosowanie się osoby do wydanego przez policję zakazu lub nakazu, kodeks wykroczeń przewiduje karę aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

5. SKUTECZNOŚĆ FUNKCJONUJĄCEGO W POLSCE SYSTEMU WSPARCIA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY

Kwestie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia dla osób doznających przemocy były przedmiotem badania przeprowadzonego w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie”. Respondentami były zarówno osoby dotknięte przemocą, które skorzystały ze wsparcia, jak i przedstawiciele instytucji i organizacji udzielających pomocy.

Badanie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia pokazało, iż wysoko oceniane jest interdyscyplinarne podejście w zakresie pomocy udzielanej osobom krzywdzonym. Pozytywnie oceniana jest praca zespołów interdyscyplinarnych oraz współpraca interdyscyplinarna na poziomie gmin, prowadzona w celu obejmowania kompleksowym wsparciem osób doznających przemocy w rodzinie. Osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie pozytywnie oceniały współpracę instytucjonalną na poziomie lokalnym, wskazując na możliwość szybkiej wymiany informacji i podejmowania decyzji.

Badania pokazały, że procedura „Niebieskie Karty” jest zdecydowanie podstawowym narzędziem wykorzystywanym w procesie obejmowania wsparciem osób doznających różnego rodzaju przemocy. Świadczą o tym, nie tylko opinie wyrażane na jej temat przez pracowników instytucji pomocowych, ale także to, że aż 90% badanych osób doznających przemocy, które objęte były pomocą jakichkolwiek służb, instytucji lub organizacji, była bądź

jest objęta działaniem tej procedury. Wyniki badań pokazały, że wsparcie w ramach procedury „Niebieskie Karty” było oceniane pozytywnie, i w większości przypadków wsparcie to definitywnie bądź częściowo rozwiązuje problem.

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw) wprowadza nie tylko pojęcie przemocy domowej, ale przynosi aktualizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasad postępowania wobec osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową.

Ustawa poszerza zakres działań, jakie mogą być podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową, wprowadzając możliwość skierowania OSP na programy korekcyjno-edukacyjne lub psychologiczno-terapeutyczne. Programy te mają na celu w szczególności powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy. Po skierowaniu do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym osoba stosująca przemoc domową jest **zobowiązana** zgłosić się do uczestnictwa w programie, ukończyć program w wyznaczonym terminie oraz dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o jego ukończeniu. Uporczywe niestosowanie się do wskazanych obowiązków może skutkować nałożeniem kary grzywny albo ograniczenia wolności.

W związku ze zmianą terminologii, odnoszącą się do definicji przemocy domowej, zmianom uległy również inne wskazane przez ustawę akty prawne, m.in. ustawa z 17.11.1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.), ustawa z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), ustawa z 6.06.1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37), ustawa z 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) oraz ustawa z 9.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.).

9 listopada 2023 r. został przyjęty Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej, który będzie realizowany w latach 2024-2030. Postanowienia programu przewidują kontynuację działań, które realizowane były dotychczas w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020 oraz kolejne, uchwalane w perspektywach rocznych na lata: 2021, 2022 i 2023. Realizacja programu ma zwiększyć

skuteczność pomocy i wsparcia osób zagrożonych oraz doświadczających przemocy domowej. Chodzi m.in. o zwiększenie działań profilaktycznych oraz lepszą dostępność i skuteczność ochrony osób, które doświadczają takiej przemocy. W programie ujęto także zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów, które realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Do najważniejszych rozwiązań Programu należą m.in.: zwiększenie świadomości społecznej związanej z przeciwdziałaniem przemocy domowej; rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej; podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doświadczających przemocy domowej; zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej dla osób, które doświadczają przemocy domowej; zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób, które zajmują się świadczeniem usług dla osób zagrożonych i doświadczających przemocy domowej.

6. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU

Niniejszy Program został opracowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest zgodny z postanowieniami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.), która w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doświadczających przemocy domowej”.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej określa dla samorządu gminnego także następujące zadania: prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, zapewnienie osobom doświadczającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Akty prawne wspomagające podejmowanie na terenie gminy działań na rzecz osób zagrożonych przemocą domową oraz doświadczających przemocy domowej, jak również osób stosujących przemoc domową i jej świadków, to również:

1. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.);
2. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.);
3. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
4. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
5. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.);
6. ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2022 r. poz. 1700 z późn. zm.);
7. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750 z późn. zm.);
8. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571 z późn. zm.);
9. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725);
10. uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz. 1232);
11. sStrategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2023-2030.

Realizacja działań wyznaczonych w Programie może także wymagać odwołania się do takich aktów prawnych, jak:

1. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809);
2. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17);
3. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37);
4. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2024 r. poz. 706);

5. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.);
6. ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145 z późn. zm.);
7. ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1266 z późn. zm.);
8. ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 1914).

7. ADRESACI PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2024-2030 jest adresowany w szczególności do rodzin i osób, które ze względu na przemoc domową wymagają wsparcia społecznego, osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy domowej, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy oraz pozostałych mieszkańców gminy.

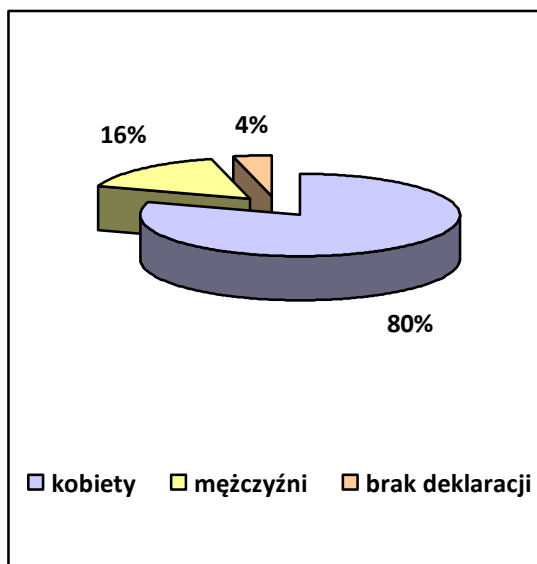
Zadaniem niniejszego Programu jest kontynuacja szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy domowej, jak i ochronę oraz pomoc osobom dotkniętym przemocą, podejmowanie odpowiednich działań wobec osób stosujących przemoc, a także zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE

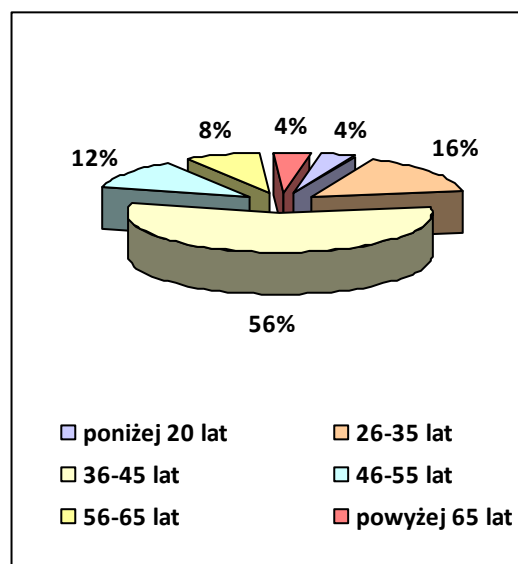
Diagnoza problemu przemocy domowej w gminie Kąty Wrocławskie została oparta na analizie dostępnych danych, tzw. źródeł zastanych oraz ankiet skierowanych do mieszkańców, przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek systemu oświaty oraz uczniów. Do analizy przedłożono 25 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do dorosłych mieszkańców, 5 ankiet wypełnionych przez dyrektorów i pedagogów z placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy oraz 53 ankiety skierowane do uczniów ze szkół z terenu gminy.

Wśród respondentów ankiet skierowanych do dorosłych mieszkańców 80% stanowiły kobiety, 16% mężczyźni, zaś 4% respondentów nie zadeklarowało przynależności płciowej. Najliczniej reprezentowana była grupa osób w wieku 36-45 lat (56%). Mniej licznie reprezentowane były grupy wiekowe 26-35 lat (16%), 46-55 lat (12%) oraz 56-65 lat (8%), a także grupy osób poniżej 20 lat i powyżej 65. roku życia (po 4%). Strukturę ankietowanych wg kryterium płci i wieku ilustrują poniższe wykresy.

Wykres 1. Struktura ankietowanych według kryterium płci



Wykres 2. Struktura respondentów według kryterium wieku



Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość wśród ankietowanych stanowiły osoby zamieszkujące gminę od pół roku do 35 lat (56%), a następnie osoby mieszkające w gminie od urodzenia (32%), zaś 12% badanych nie określiło czasu przebywania na terenie gminy. Pod względem poziomu wykształcenia najliczniej reprezentowana była grupa osób z wykształceniem wyższym (64%).

Kolejną grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (32%), natomiast 4% ankietowanych nie określiło poziomu wykształcenia.

W badaniu skierowanym do grupy dzieci i młodzieży szkolnej wzięło udział 53 uczniów ze szkół podstawowych z terenu gminy, z czego 51% stanowiły dziewczęta, 47% chłopcy, zaś 2% ankietowanych nie zadeklarowało przynależności płciowej. Uczniowie w wieku od 12 do 13 lat stanowili 62% tej próby, natomiast 38% ankietowanych stanowiły osoby w wieku od 14 do 15 lat.

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Kąty Wrocławskie jest gminą miejsko-wiejską położoną w centralnej części województwa dolnośląskiego, w obrębie południowo-zachodniej części powiatu wrocławskiego. Gmina Kąty Wrocławskie graniczy od północnego wschodu z miastem Wrocław, od wschodu z gminą Kobierzyce, od południa z gminami Mietków i Sobótka, od zachodu i północnego zachodu z gminami powiatu średzkiego – Kostomłoty i Miękinia. Powierzchnia gminy wynosi 176,7 km². W jej skład wchodzi miasto Kąty Wrocławskie oraz mniejsze miejscowości zorganizowane w 39 sołectw: Baranowice – Bliż, Bogdaszowice, Cesarzowice, Czerńczyce, Gądów – Jasz kotle, Gniechowice – Stary Dwór, Górzycy, Jurczyce, Kamionna, Kębłowice, Kilianów, Kozłów, Krzeptów, Małkowice, Mokronos Dolny, Mokronos Górny, Nowa Wieś Kącka, Nowa Wieś Wrocławska, Pełcznica, Pietrzykowice, Romnów, Rybnica, Sadków, Sadowice, Samotwór, Skałka, Smolec – Centrum, Smolec – Osiedle Leśne, Smolec – Zatorze, Sokolniki, Sośnica – Różaniec – Sadków, Stoszyce, Strzegalowice, Szymanów, Wojtkowice – Krobielowice, Wszemiłowice, Zabrodzie, Zachowice – Stradów i Zybiszów.

Gmina ma charakter przemysłowo-rolniczy, a ze względu na korzystne położenie geograficzne i komunikacyjne oraz atrakcyjne tereny rekreacyjne rozwija także funkcje turystyczne. Kąty Wrocławskie są także prężnie rozwijającym się ośrodkiem handlu i usług.

Według danych GUS-u pod względem struktury użytkowania gruntów użytki rolne zajmują ok. 71% powierzchni gminy, zaś lasy stanowią ponad 7% jej terenu.

Z końcem 2023 r. gmina liczyła ogółem 26 039 mieszkańców, w tym 13 383 kobiety, które stanowiły 51,4% ogółu ludności, a gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu 147 osób na km². Dane odnoszące się do demografii przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Liczba mieszkańców gminy w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba mieszkańców ogółem	25 161	25 546	26 039
w tym kobiet	12 869	13 135	13 383

Dane Urzędu Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

Tabela 4. Struktura wiekowa mieszkańców gminy w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	5 801	5 880	5 983
liczba osób w wieku produkcyjnym	14 656	14 825	15 114
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	4 704	4 841	4 942

Dane Urzędu Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

Tabela 5. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba urodzeń żywych	317	285	b.d.
liczba zgonów	252	225	221
przyrost naturalny	65	60	b.d.

Dane Urzędu Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie i Głównego Urzędu Statystycznego.

W roku szkolnym 2023/2024 w gminie funkcjonowało 10 placówek opieki nad dziećmi do lat 3 (1 żłobek gminny oraz 6 żłobków niepublicznych i 3 niepubliczne kluby dziecięce), 23 placówki wychowania przedszkolnego (15 przedszkoli i 8 oddziałów przedszkolnych w szkołach) oraz 8 szkół podstawowych.

Zadania placówek wsparcia dziennego realizuje Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w formie pracy podwórkowej tzw. wychowawcy podwórkowego, działających przy świetlicach wiejskich w miejscowościach Gniechowice, Kęblowice, Mokronos Dolny, Nowa Wieś Wrocławska, Pietrzykowice, Smolec, Strzeganowice. W 2023 r. z oferty zajęć i opieki świetlicowej skorzystało 233 dzieci.

Działalność kulturalną w gminie prowadzi Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Kątach Wrocławskich. W strukturach GOKiS funkcjonują Filia Gminnego Centrum Kultury i Sportu w Smolcu, Gminna Biblioteka Publiczna w Kątach Wrocławskich wraz z filią w Smolcu oraz Regionalna Izba Pamięci. Placówki zajmują się upowszechnianiem kultury, sportu oraz organizowaniem imprez gminnych, a także przyczyniają się do poszerzenia zainteresowań mieszkańców kulturą, sztuką i tradycjami oraz aktywnym stylem życia. Na terenie gminy funkcjonuje także 29 świetlic wiejskich.

Uprawianiu sportu i rekreacji w gminie Kąty Wrocławskie służy 6 obiektów sportowo-rekreacyjnych (m.in. Hala widowiskowo-sportowa z boiskami zewnętrznymi, Stadion Miejski, Hala Sportowa, basen „Delfinek” i teren rekreacyjny o naturalnej nawierzchni w Kątach Wrocławskich, kompleks sportowy „Orlik” w Sadkowie, a także boiska sportowe m.in. w Smolcu, Gniechowicach, Pietrzykowicach, Bogdaszowicach oraz w innych częściach gminy), jak i sprzyjają temu naturalne warunki oraz przyroda tego regionu. Propagowaniem kultury fizycznej w gminie zajmuje się również 16 działających na jej terenie klubów, związków i stowarzyszeń sportowych, w tym 7 uczniowskich kół sportowych.

Mieszkańcy gminy mają zapewnioną opiekę w 9 niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej oraz w 3 prywatnych praktykach lekarskich i 8 gabinetach stomatologicznych. W gminie działa 7 aptek i 1 punkt apteczny.

W latach 2021-2023 udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym wynosił odpowiednio: 1,53%, 1,40%, 1,26%. Stopa bezrobocia w powiecie wrocławskim w rozpatrywanym okresie wynosiła 1,8%, 1,4%, i 1,4%. Na koniec 2023 r. na terenie gminy funkcjonowało 3 786 podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne. Najwięcej podmiotów gospodarczych w gminie prowadziło działalność w sferze handlu hurtowego i detalicznego oraz napraw pojazdów samochodowych, działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej, a także budownictwa.

W 2023 r. na terenie gminy Kąty Wrocławskie działało 40 organizacji pozarządowych.

Pomoc społeczną w gminie świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich, którego działalność często bywa uzupełniana przez współpracę z innymi instytucjami czy organizacjami pozarządowymi, co sprzyja poprawie efektywności działań podejmowanych w celu niwelowania skutków problemów społecznych dotyczących mieszkańców.

2. PRZEMOC DOMOWA W ŚWIELE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH

Podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy domowej zostały zebrane z instytucji i organów działających w gminie Kąty Wrocławskie. Uzupełniono je danymi pozyskanymi od instytucji, których działania obejmowały w latach 2021-2023 mieszkańców gminy.

2.1. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W GMINIE

Zasobami umożliwiającymi przeciwdziałanie przemocy domowej określa się instytucje i organizacje znajdujące się na terenie gminy lub obejmujące swoim zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz osób doznających przemocy i stosujących przemoc domową. Poniższa tabela zawiera dane adresowe jednostek działających w gminie i świadczących pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 6. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą domową w gminie

lp.	nazwa jednostki	adres
1.	Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie	ul. Rynek-Ratusz 1, 55-080 Kąty Wrocławskie
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Nowowiejska 4, 55-080 Kąty Wrocławskie
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	
4.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy	
5.	Punkt Konsultacyjny	
6.	Nieodpłatne Poradnictwo Obywatelskie i Mediacja – Punkt w Kątach Wrocławskich	
7.	Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych Zamiejscowy Gabinet Terapeutyczny w Kątach Wrocławskich	ul. 1-go Maja 43, 55-080 Kąty Wrocławskie
8.	Grupa AA Ela w Kątach Wrocławskich	ul. Kościelna 3, 55-080 Kąty Wrocławskie
9.	Grupa AA Quis ut Deus w Smolcu	Smolec, ul. Kościelna 4, 55-080 Kąty Wrocławskie
10.	Komisariat Policji w Kątach Wrocławskich	ul.1-go Maja 16, 55-080 Kąty Wrocławskie
11.	Zespół Opieki AmbulATORYJNEJ w Kątach Wrocławskich	ul. Staszica 9, 55-080 Kąty Wrocławskie
12.	Zespół Opieki AmbulATORYJNEJ w Gniechowicach	Gniechowice, ul. Kątecka 49, 55-080 Kąty Wrocławskie
13.	CertaMed Centrum Medyczne Poradnia zdrowia psychicznego w Smolcu	Smolec, ul. Wierzbowa 9, 55-080 Kąty Wrocławskie
14.	NZOZ Firma Lekarska Kama w Kątach Wrocławskich, Poradnia Lekarza Rodzinnego	ul. 1 Maja 78, 55-080 Kąty Wrocławskie
15.	NZOZ w Smolcu Praktyka Lekarza Rodzinnego Poradnia POZ	Smolec, ul. Wierzbowa 9, 55-080 Kąty Wrocławskie
16.	Dr Ewa Sp. z o.o. w Kątach Wrocławskich Poradnia POZ	ul. Brzozowa 8, 55-080 Kąty Wrocławskie
17.	Świetlice środowiskowe	Gniechowice, Kębłowice Mokronos Dolny, Nowa Wieś Wrocławska, Pietrzykowice, Smolec, Strzeganowice

18.	Dekanalna Poradnia Rodzinna przy parafii Narodzenia NMP	Smolec, ul. Kościelna 4, 55-080 Kąty Wrocławskie
-----	---	---

Dane Urzędu Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

Urząd Miasta i Gminy w ramach realizacji zadań własnych nałożonych na gminę odpowiada za zapewnienie środków i tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na ten obszar działań zatwierdza uchwałą Rada Miejska.

Ważną funkcję w procesie przeciwdziałania przemocy domowej pełni **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, która w ramach swoich zadań m.in. prowadzi rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego, kieruje osoby uzależnione na leczenie i terapię, prowadzi rozmowy wspierające pomagające utrzymać abstynencję, rozmowy z osobami współuzależnionymi oraz z członkami rodzin, zachęcając członków rodziny do angażowania się w terapię rodzin.

Tabela 7. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	4	5	6

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kątach Wrocławskich.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła rozmowy motywująco dyscyplinujące z 45 osobami dotkniętymi przemocą w 2021 r., z 35 osobami w 2022 r. i 68 osobami w 2023 r., jednocześnie udzielając informacji o procedurze leczenia odwykowego oraz możliwych form wsparcia. GKRPA złożyła w 2023 r. zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa przeciwko 6 osobom stosującym przemoc domową. Dane dotyczące działalności Komisji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Działalność GKRPA w latach 2021-2023 w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w gminie

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób dotkniętych przemocą domową, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	45	35	68
liczba osób stosujących przemoc domową, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa	0	0	6

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kątach Wrocławskich.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Kąty Wrocławskie przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywuujące z osobami nadużywającymi alkoholu. Do zadań Komisji należą także działania zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. W latach 2021-2023 członkowie Komisji przeprowadzili w sumie 112 rozmów motywujących. W analizowanym okresie skierowali do sądu łącznie 7 wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego. Dane w tym zakresie zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 9. Działalność GKRPA w latach 2021-2023 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	35	47	30
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	3	4

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kątach Wrocławskich.

W celu skutecznego przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy domowej oraz eliminowania ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo konieczne jest prowadzenie działań związanych z ich rozwiązywaniem, profilaktyką oraz integracją społeczną osób nimi dotkniętych. Profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje m.in. poprzez wspieranie, szczególnie wśród dzieci i młodzieży szkolnej, potrzeb w zakresie sportu i rekreacji, organizowanie warsztatów, wycieczek, imprez i festynów propagujących zdrowy styl życia, finansowanie kampanii, programów, a także organizowanie i finansowanie szkoleń, jak również zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień.

W ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii prowadzono następujące działania:

- wdrożono w 7 szkołach podstawowych rekomendowanych oraz autorskich programów profilaktycznych, w których uczestniczyło 1 827 uczniów, 25 nauczycieli oraz 55 rodziców;
- dofinansowano program GOKiS Smolec „Czas wolny bez telefonu”;
- sfinansowano działalność świetlic, w których odbywały się zajęcia w ramach autorskich programów profilaktycznych w miejscowościach Smolec, Pietrzykowice, Nowa Wieś Wrocławska, Strzeganowice, Gniechowice, Kębłowice oraz Mokronos Dolny;
- zorganizowano dla 80 dzieci i młodzieży kolonii letnich z programem profilaktycznym w miejscowości Ostrowo;

- zorganizowano sierpniowe półkolonie z programem profilaktycznym dla 60 dzieci;
- uczestniczono w ogólnopolskiej kampanii „Przeciw pijanym kierowcom”, w ramach której Policja otrzymała materiały edukacyjne do dystrybucji wśród kierowców;
- zorganizowano konferencję dla seniorów, podczas której omówiono tematy związane z bezpieczeństwem osób starszych, problematyką uzależnień i przemocy;
- uruchomiono strony na portalu społecznościowym „profilaktyka uzależnień w Kątach Wrocławskich” oraz publikowano materiały związane z profilaktyką uzależnień w lokalnej prasie;
- przeprowadzono przy współpracy z Ogólnopolską Grupą Badań Społecznych z Krakowa Diagnozę Problemów Społecznych na terenie gminy Kąty Wrocławskie, której celem było ustalenie skali zagrożeń i problemów społecznych, takich jak: alkohol, nikotynizm, narkotyki, dopalacze, przemoc szkolna, przemoc rówieśnicza, przemoc domowa, uzależnienia behawioralne, zdrowie psychiczne. Badanie przeprowadzono wśród 400 mieszkańców (papierowo), wśród młodzieży szkolnej z placówek funkcjonujących na terenie gminy (elektronicznie) oraz 20 punktów sprzedaży alkoholu (papierowo).
- przeprowadzono audyt „Zakup kontrolowany – lokalny monitoring sprzedaży alkoholu nieletnim”.

Profesjonalne wsparcie świadczy funkcjonujący w gminie **Punkt Konsultacyjny** dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą, w którym 2 razy w tygodniu porad udzielają specjaliści z zakresu uzależnień. Punkt Konsultacyjny odgrywa istotną rolę nie tylko w obszarze wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, ale także w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Funkcjonowanie Punktu obejmuje: prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy domowej, udzielanie osobom i rodzinom konsultacji oraz porad w sprawach uzależnień i przemocy, motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego, motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nie uzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia, udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu, rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy, inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej.

Z porad korzystały również osoby będące w depresji, kryzysie oraz traumie. W 2022 r. w Punkcie Konsultacyjnym udzielono łącznie 270 porad, w tym 54 konsultacje dla osób uzależnionych, 38 konsultacji dla osób współuzależnionych, 104 konsultacje dla osób dotkniętych przemocą (zarówno doświadczających, jak i stosujących przemoc) oraz 74 porady psychologiczne w rozwiązywaniu bieżących problemów życiowych (np. problemy wychowawcze, konflikty małżeńskie, przewlekły stres, przeżycia traumatyczne, DDA, problem narkotykowy).

Celem działania **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy** jest m. in. integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – na obszarze gminy. W skład Zespołu wchodzi zwykle przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorskiej służby sądowej, organizacji pozarządowych. Mogą również wchodzić przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej oraz prokuratorzy.

Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego określa Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Wybrane dane dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Kąty Wrocławskie w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Kąty Wrocławskie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	9	10	9
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	5
liczba spotkań grup roboczych ZI	370	435	496
liczba złożonych do ZI formularzy „Niebieska Karta”	48	65	54
w tym sporządzonych przez Policję	42	55	38
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	3	3	10
w tym sporządzonych przez pracowników oświaty	2	3	6
w tym sporządzonych przez pracowników PCPR-u	1	0	0
w tym sporządzonych przez GKRPA	0	1	0
liczba zamkniętych procedur „Niebieskie Karty”	48	49	55
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	47	45	62

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Kąty Wrocławskie.

Tabela 11. Działania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc domową w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób stosujących przemoc domową oraz osób przejawiających zachowania agresywne z terenu gminy, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny	3	2	1

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Kąty Wrocławskie.

W 2023 r. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Kąty Wrocławskie liczył 9 członków. W ciągu tego roku odbyło się 5 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 496 spotkań grup roboczych, które realizowały zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy. Przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego sporządzili ogółem 54 formularze „Niebieska Karta”, w tym 38 zostało sporządzonych przez Policję, 10 przez pracowników socjalnych, zaś 6 przez pracowników oświaty. W ramach działalności Zespołu działaniami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc domową oraz osób przejawiających zachowania agresywne została objęta 1 osoba w 2023 r.

Warto dodać, że w ramach podnoszenia kompetencji, rozwijania i doskonalenia umiejętności członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, członkowie GKRPA, pracownicy socjalni, pedagodzy oraz osoby zajmujące się profilaktyką uzależnień brali udział w szkoleniach oraz kursach z zakresu uzależnień i przemocy domowej.

Pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej udziela także **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich**, będący instytucją powołaną do wspierania mieszkańców w przezwyciężaniu trudności życiowych, których nie są oni w stanie pokonać samodzielnie, wykorzystując własne zasoby i możliwości. Należą do nich osoby i rodziny doświadczające przemocy, zarówno ofiary, jak i sprawcy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał mieszkańcom informacji o możliwości uzyskania pomocy, wypłacał świadczenia finansowe, wskazywał adresy instytucji wspierających, prowadził pracę socjalną w rodzinie dotkniętej przemocą oraz podejmował działania we współpracy z innymi instytucjami i organizacjami działającymi w tym obszarze.

W 2023 r. GOPS do realizacji swoich zadań zatrudniał 2 osoby w kadrze kierowniczej, 8 pracowników socjalnych oraz 13 pozostałych pracowników.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich, wykonując zadania pomocy społecznej w gminie, udziela rodzinom z gminy wsparcia m.in. z powodu przemocy domowej, jak również alkoholizmu lub narkomanii, które niejednokrotnie przyczyniają się do jej wystąpienia. W latach 2021-2023 decyzją administracyjną wsparcia z powodu alkoholizmu

udzielono 12 osobom w rodzinach w 2021 r., 14 osobom w rodzinach w 2022 r. i 11 osobom w rodzinach w 2023 r. Jeśli chodzi o pomoc udzielaną z powodu przemocy domowej, było to 13 osób w rodzinach w 2021 r., 17 osób w rodzinach w 2022 r. i 12 osób w rodzinach w 2023 r. Pomocy z powodu narkomanii udzielono 2 osobom w 2023 r. Dane zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 12. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem finansowym GOPS-u z powodu przemocy domowej, alkoholizmu lub narkomanii w latach 2021-2023

rok	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	przemoc domowa	alkoholizm	narkomania	przemoc domowa	alkoholizm	narkomania
2021	5	9	0	13	12	0
2022	4	6	0	17	14	0
2023	3	7	2	12	11	2

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich.

Większość rodzin/osób w których dochodzi do przemocy domowej posiada własne zasoby finansowe i/lub podejmują prace zarobkowe.

Podstawowym zadaniem pracowników socjalnych GOPS-u w obszarze przemocy jest zebranie informacji i ustalenie diagnozy dotyczącej występowania przemocy, jej form, powtarzalności, nasilenia, sposobów reagowania poszczególnych członków rodziny na przemoc oraz uruchomienie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy. Pracownik socjalny, który styka się z problemem przemocy, musi być wyposażony w niezbędną wiedzę i posiadać umiejętności udzielenia pomocy osobom doznającym przemocy.

Działania pracownika socjalnego w obszarze przemocy polegają na nawiązaniu kontaktu z osobą doznającą przemocy i poinformowaniu jej o przysługujących prawach oraz możliwościach uzyskania pomocy. W sytuacji zagrożenia zdrowia i życia pracownik socjalny podejmuje działania zmierzające do oddzielenia osoby stosującej przemoc domową od osoby doznającej przemocy, zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa emocjonalnego i socjalno-bytowego osobie doznającej przemocy oraz powiadamia organy ścigania o podejmowaniu lub stwierdzeniu zaistnienia przestępstwa.

Informacje o stosowaniu przemocy może zgłosić do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej każdy, kto ma podejrzenie, iż w rodzinie dochodzi do przemocy. Każde zgłoszenie jest sprawdzane i wyjaśniane przez pracowników socjalnych. Jeżeli zgłoszenie okaże się bezpodstawne, rozpatrywane są ewentualne przyczyny innych trudności, które mogły wpłynąć na postrzeganie rodziny jako doświadczającej przemocy (niezaradność życiowa, niepełnosprawność, choroby członków rodziny, np.: zaburzenia psychiczne, zaburzenia

zachowania i inne). W przypadku potwierdzenia występowania przemocy domowej, rodzina jest obejmowana szerszym systemem monitoringu, wsparcia i pomocy przez działające lokalnie instytucje gminne, a jeżeli zachodzi taka potrzeba, również powiatowe.

W analizowanym okresie pracownicy GOPS-u na bieżąco monitorowali sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Edukowano rodziny w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, prowadzono pracę socjalną, udzielano wskazówek, informacji i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych, uzyskania poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od gminy w postaci asystenta rodziny. W latach 2021-2023 r. z usług asystentów w gminie Kąty Wrocławskie korzystało odpowiednio: 5, 11 i 12 rodzin. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystentów rodziny w gminie.

Tabela 13. Asystentura rodziny w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem	5	11	12
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	15	32	37

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich.

Mieszkańcy gminy Kąty Wrocławskie mają zapewnioną opiekę w 9 niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej. Lekarz, w związku z wystąpieniem przemocy, ma obowiązek na prośbę poszkodowanego dokonać oceny obrażeń oraz wystawić stosowne zaświadczenie wykazujące uszkodzenia somatyczne i objawy psychiczne, będące efektem doświadczenia przemocy. Jeżeli zachodzi taka potrzeba, udziela pomocy medycznej i kieruje na odpowiednie leczenie pacjenta, który doznał uszczerbku na zdrowiu. Każdorazowo przy zgłoszeniu się osoby doświadczającej przemocy domowej lekarz informuje o możliwościach szukania pomocy i wskazuje właściwe instytucje.

Ważnymi placówkami wsparcia dzieci i młodzieży są szkoły oraz przedszkola i oddziały przedszkolne na terenie gminy. Wśród uczniów placówek systemu oświaty w gminie

prowadzono liczne działania z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy.

Działania na rzecz dzieci i rodzin przeżywających trudności, przedsięwzięcia profilaktyczne i zapobiegające wykluczeniu społecznemu oraz przeciwdziałające uzależnieniom i patologiom społecznym realizują funkcjonujące na terenie gminy organizacje społeczne, świetlice i kluby sportowe.

Istotną rolę w systemie przeciwdziałania przemocy domowej odgrywa szeroko rozumiana profilaktyka i edukacja społeczna. Celem podejmowanych działań profilaktycznych jest podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej na temat występowania zjawiska przemocy domowej. Na terenie gminy Kąty Wrocławskie działania o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej podejmowane są m.in. przez Zespół Interdyscyplinarny oraz podmioty wchodzące w jego skład, w tym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji, placówki oświatowe i ochrony zdrowia. Działania o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym realizowane w placówkach systemu oświaty oraz liczbę uczestników w latach 2021-2023 przedstawiają dane zawarte w poniższej tabeli.

Tabela 14. Działania profilaktyczno-edukacyjne realizowane w placówkach systemu oświaty w gminie w latach 2021-2023

placówka systemu oświaty	nazwa działania	liczba uczestników		
		2021	2022	2023
Szkoła Podstawowa nr 1 w Kątach Wrocławskich	Warsztaty profilaktyczne Cukierki	62	77	67
	Spektakl profilaktyczny Prawa dziecka	–	–	207
	Pilotażowy Program Zdalnego Wsparcia Psychologicznego Dzieci i Młodzieży z Terenu Powiatu Wrocławskiego	–	200	–
	Program „Rówieśnicza Interwencja Kryzysowa. Jak przygotować młodzież do bezpiecznego pomagania swoim rówieśnikom”	–	103	41
	Diagnoza na temat przemocy domowej	67	55	–
	Diagnoza Poczucie bezpieczeństwa uczniów	220	260	250
	Diagnoza na temat problemów	62	103	41

	młodzieży			
Szkoła Podstawowa nr 2 w Kątach Wrocławskich	Wdrożenie Standardów Ochrony Małoletnich	–	–	Społeczność szkolna
	Wypracowanie przez uczniów, rodziców, nauczycieli i pracowników szkoły procedur SOM	–	–	Społeczność szkolna
Szkoła Podstawowa w Gniechowicach	Spektakl profilaktyczny dla klas I-III	68	51	–
	Warsztaty adaptacyjne po okresie pozostawania w domu – tematyka emocji, kontaktów rodzinnych	130	–	–
	Warsztaty Debata	–	123	–
	Warsztaty Horyzonty	–	–	104
	Warsztaty Granice	–	38	–
	Bieg po zdrowie	18	21	17
Szkoła Podstawowa w Małkowicach	Warsztaty – podnoszenie kompetencji rodziców	16	10	3
	Warsztaty dla dzieci, spektakle teatralne o tematyce profilaktycznej	30	25	30
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Smolcu	Program Wychowawczo-Profilaktyczny	600	700	900
	Projekt Godzina dla Młodych Głów	–	–	100
	Indywidualne rozmowy z psychologiem i pedagogiem	100	200	300
	Spotkania z psychologiem	5	7	14
	Jak radzić sobie ze złymi emocjami	10 klas I-V	17 klas I-IV	18 klas I-III
	Współpraca i współdziałanie	10 klas I-V	17 klas I-IV	18 klas I-III
	Alternatywne metody rozładowania emocji	10 klas I-V	17 klas I-IV	18 klas I-III
	Upowszechnianie mediacji jako alternatywy rozwiązywania konfliktów w środowisku szkolnym	–	9 klas VI-VIII	10 klas VI-VIII
	Warsztaty Debata	9 klas VII-VIII	9 klas VII-VIII	8 klas VII-VIII
	Smak życia – debata o dopalaczach	9 klas VII-VIII	9 klas VII-VIII	8 klas VII-VIII
	Energio	9 klas VII-VIII	9 klas VII-VIII	8 klas VII-VIII

Horyzont poza siecią Powstrzymaj hejt	6 klas IV-VII	7 klas IV-VII	–
Czarodziejskie okno	7 klas I-III	6 klas I-III	–
Warsztaty radzenia sobie z emocjami	5 klas I-III	6 klas I-III	–
Warsztaty radzenia sobie z trudnymi emocjami	3 klasy I-III	5 klas I-III	–
Stres	3 klasy I-III	2 klasy I-III	–
Integracja i współpraca	2 klasy I	3 klasy I	–
Reakcja na stres i konflikt	4 klasy IV	3 klasy IV	–
Cykl e-lekcji z zakresu profilaktyki	500	700	–
Spektakle profilaktyczne	200	200	300
Zajęcia TUS	6	8	16
Wdrożenie procedury NK	6	4	2
Diagnoza potrzeb rozwojowych, w tym czynników ryzyka i czynników chroniących	1	1	1
Bezpieczeństwo psychospołeczne uczniów po powrocie do szkoły po okresie zawieszenia zajęć	1	–	–
Działania skierowane do rodziców/nauczycieli			
Spotkanie z rodzicami- rozmowy indywidualne	40	60	60
Konsultacje – psycholog, pedagog	40	60	60
Rozwój psychoseksualny dziecka	17	–	–
Samookaleczenia wśród dzieci – jak sobie z tym radzić	–	12	7
Trauma u dziecka, jej neurobiologiczne przyczyny, objawy, skutki i postępowanie	–	–	68
Depresja u dzieci i młodzieży	12	16	–
Cyberprzemoc	13	25	–
Jak przekonać rodziców o konieczności specjalnego wsparcia dziecka	–	20	–
Dzieci w wirtualnej sieci	500	600	400

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich.

Specyfika pracy z osobami uwiłkanymi w przemoc domową wymaga podnoszenia kwalifikacji i umiejtności oraz doskonalenia zawodowego osób, które społecznie i zawodowo zaangażowane są w realizację zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy. Szczególne znaczenie w podnoszeniu kompetencji i aktualizowaniu wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej odgrywają szkolenia i warsztaty. Poniższa tabela prezentuje dane na temat warsztatów i szkoleń prowadzonych w latach 2021-2023 na terenie gminy Kąty Wrocławskie oraz liczby ich uczestników.

Tabela 15. Szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy realizowane w gminie w latach 2021-2023

nazwa instytucji	nazwa szkolenia	liczba uczestników		
		2021	2022	2023
Placówki oświatowe	Procedura „Niebieskie Karty”.	1	–	2
	Nie bójmy się wszczynania procedury „Niebieskie Karty”.	–	–	61
	Szkolenie wewnętrzne „Niebieskie Karty” – Procedury.	Rada Pedagogiczna		
	Standardy ochrony małoletnich w zgodności z prawem i wymaganiami ustawy.	–	–	3
	Cyberprzemoc.	45	50	40
	Uzależnienia behawioralne.	45	50	40
	Skuteczne metody pracy z uczniem z trudnymi emocjami.	–	–	3
	Budowanie odporności psychicznej uczniów przez sport.	–	–	2
	Bunt i agresja – skuteczne metody radzenia sobie z dziećmi i młodzieżą.	–	–	4
	Sytuacje problemowe z uczniami. Przeciwdziałanie sytuacjom niepożądanym.	–	–	5
	Poznaj klasę – kształtowanie kompetencji społeczno-emocjonalnych u dzieci.	–	–	8
	Problemy w nauce i zachowania ucznia – źródła w przeżytej traumie.	–	–	5
	Trauma u dziecka, jej neurobiologiczne przyczyny, objawy, skutki i postępowanie.	–	–	100
	Depresja u dzieci i młodzieży. Zadania nauczyciela i wychowawcy.	–	–	100

Zachowania trudne, przyczyny i zapobieganie.	–	–	5
Świadomość procentuje. Radzenie sobie z emocjami.	–	–	5
Trening Umiejętności Społecznych.	3	2	2
Dlaczego nie współpracują, kiedy pojawiają się trudności w pracy z dzieckiem.	–	–	2
Przemoc rówieśnicza, jak wdrożyć skuteczny program.	–	–	2
Toksyczne relacje.	–	–	2
Samobójstwa i próby samobójcze uczniów.	–	–	1
Dziecko zaniedbywane i krzywdzone – rozpoznawanie symptomów.	–	–	2
Praca z dzieckiem o zachowaniach opozycyjno-buntowniczych.	–	–	8
Szkolenie dla osób mających kontakt z dziećmi z zaburzeniami psychicznymi.	–	1	–
Dziecko z zaburzeniami zachowania i zagrożone niedostosowaniem społecznym.	–	5	–
Dziecko agresywne.	–	5	–
Poczucie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w szkole.	–	2	–
Przemoc i agresja – jak powinien reagować nauczyciel.	–	2	–
Samoregulacja – jak uczyć ucznia radzenia sobie ze stresem.	–	6	–
Relacje uczeń-nauczyciel, nauczyciel-rodzic.	–	15	–
Cyberprzemoc – uzależnienia cyfrowe.	–	12	–
Trudny uczeń – radzenie sobie z emocjami.	–	8	–
Depresja wśród uczniów.	–	3	–
Uzależnienia wśród uczniów.	–	10	–
Depresja u dzieci. Wiem, rozumiem, pomagam.	–	7	–
Jak budować empatyczne relacje z uczniami.	2	–	–
Hejt, depresja i autodepresja wśród uczniów	7	–	–
Zaburzenia emocjonalne dzieci i młodzieży.	5	–	–
Konflikty interpersonalne.	4	–	–
Kiedy dziecko przekracza granice.	3	–	–
Jak radzić sobie z agresją słowną i fizyczną wśród uczniów.	11	–	–

	Niebieskie Abecadło – przemoc w rodzinie.	2	–	–
	Jak zadbać o młodzież po pandemii.	18	–	–
	Praca z uczniem generującym problemy wychowawcze.	70	–	–

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich.

2.2. PODMIOTY SPOZA GMINY WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW GMINY

Teren gminy obsługuje **Komisariat Policji w Kątach Wrocławskich** podległy **Komendzie Miejskiej Policji we Wrocławiu**. Według danych udostępnionych na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przez KP w Kątach Wrocławskich, na terenie gminy Kąty Wrocławskie w 2021 r. stwierdzono ogółem 616 przestępstw, w 2022 r. 654 przestępstwa, a w 2023 r. 587 przestępstw, w tym przestępstwa popełnione przez osoby nieletnie to 4 przypadki w 2021 r., 2 przypadki w 2022 r. i 3 przypadki w 2023 r. Do najczęściej popełnianych przestępstw w 2023 r. należały: przestępstwa przeciwko mieniu (264 przypadki, o 59 mniej w porównaniu z 2022 r.), przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (34 przypadki, o 2 mniej w porównaniu z 2022 r.) oraz przeciwko wolności (23 przypadki, bez zmian w porównaniu z 2022 r.). Dane szczegółowe dotyczące przestępstw w rozbiciu na poszczególne kategorie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	liczba przestępstw		
	2021	2022	2023
stwierdzono ogółem przestępstw:	616	654	587
w tym popełnionych przez nieletnich:	4	2	3
w tym według poszczególnych kategorii:			
przeciwko życiu i zdrowiu	8	12	16
przeciwko wolności	24	23	23
przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	16	16	17
przeciwko mieniu	266	323	264
przeciwko rodzinie i opiece	30	33	19
przeciwko wiarygodności dokumentów	7	7	6
przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	3	2	4
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	20	36	34

Dane Komisariatu Policji w Kątach Wrocławskich.

Policja pełni niezwykle ważną rolę w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, przeprowadzając interwencje domowe. Funkcjonariusze Policji, podejmując czynności

wobec rodziny, w której występuje przemoc kierują się zadaniami określonymi m. in. W Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Dane szczegółowe, przekazane przez Komisariat Policji w Kątach Wrocławskich, dotyczące podejmowanych przez funkcjonariuszy Policji działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Kąty Wrocławskie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 17. Dane dotyczące przemocy domowej na terenie gminy w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba stwierdzonych faktów przemocy	–	69	40
liczba zastosowanych procedur „Niebieskie Karty” – sporządzonych formularzy	–	55	38
liczba osób doświadczonych przemocą domową	–	69	60
w tym kobiety	–	62	41
w tym mężczyźni	–	1	4
w tym nieletni	–	6	15
w tym osoby starsze	–	0	0
liczba osób stosujących przemoc domową	–	69	22
w tym kobiety	–	3	1
w tym mężczyźni	–	66	21
w tym nieletni	–	0	0
liczba osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem alkoholu	–	31	6
w tym kobiety	–	1	0
w tym mężczyźni	–	30	6
w tym nieletni	–	0	0

Dane Komisariatu Policji w Kątach Wrocławskich.

Z analizy danych przedstawionych przez Komisariat Policji w Kątach Wrocławskich odnoszących się do mieszkańców gminy Kąty Wrocławskie wynika, że w 2023 r. liczba stwierdzonych faktów stosowania przemocy zmniejszyła się w porównaniu z 2022 r. Wśród osób, które doznały przemocy, zdecydowanie przeważały kobiety. Funkcjonariusze stwierdzili też przypadki stosowania przemocy wobec nieletnich i mężczyzn. Stosującymi przemoc byli mężczyźni, w kilku przypadkach pozostający pod wpływem alkoholu.

W ramach szeroko rozumianej profilaktyki przedstawiciele Policji uczestniczą w spotkaniach z dziećmi i młodzieżą, prowadzą pogadanki i prelekcje profilaktyczne, utrzymują stały kontakt z lokalną społecznością, organizują zebrania z mieszkańcami dotyczące bezpieczeństwa w gminie, dokonują sprawdzania oraz obserwacji miejsc szczególnie niebezpiecznych, a także biorą czynny udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o **kuratorach sądowych**, kurator sądowy jest organem wykonawczym sądu i realizuje zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Działania pomocowe realizowane przez kuratorów mają charakter niematerialny i dotyczą umożliwienia właściwego wykonywania władzy rodzicielskiej. Teren gminy jest objęty działalnością **Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Środzie Śląskiej**. Z nadesłanej informacji wynika, iż w 2023 r. I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych, Rodzinnych i Nieletnich Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej prowadził 200 dozorów orzeczonych wobec 200 mieszkańców gminy oraz 44 nadzory wobec 142 osób. Poniższe tabele przedstawiają dozory i nadzory kuratorskie prowadzone przez Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej wobec mieszkańców gminy Kąty Wrocławskie w latach 2021-2023:

Tabela 18. Dozory prowadzone w gminie w latach 2021-2023

2021		2022		2023	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
206	206	209	209	200	200
w tym spraw:					
warunkowego przedterminowego zwolnienia					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
24	24	24	24	32	32
warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
33	33	27	27	22	22
warunkowego umorzenia postępowania karnego					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
1	1	1	1	3	3
w których osoby dorosłe zostały skazane bez dozoru kuratora, ale z nałożonymi obowiązkami					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób

32	3	49	49	57	57
w których orzeczono karę ograniczenia wolności bądź grzywna została zamieniona na prace społecznie użyteczne					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
116	116	108	108	86	86

Dane Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej.

Tabela 19. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2021-2023

2021		2022		2023	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
36	124	39	133	44	142
w tym spraw					
w których została ograniczona władza rodzicielska					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
30	118	33	127	35	133
spraw nieletnich					
którzy dokonali czynu karalnego					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
2		2		3	
nieletnich, którzy prezentują przejawy demoralizacji					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
4		4		6	

Dane Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu jest jednostką powiatową, obejmującą zasięgiem działania mieszkańców gminy Kąty Wrocławskie. PCPR udziela wsparcia osobom i rodzinom będącym w kryzysie psychicznym, w tym dotkniętym przemocą domową. Oferuje bezpłatne poradnictwo w ramach interwencji kryzysowej, szczególnie psychologiczne i rodzinne. Do działań prowadzonych przez tę jednostkę należy m.in. realizacja działań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc. PCPR współpracuje również z Ośrodkami Pomocy Społecznej, placówkami systemu oświaty oraz innymi instytucjami i jednostkami pomocowymi.

Profesjonalną pomoc mieszkańcy powiatu wrocławskiego doznający przemocy domowej mogą uzyskać także w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wałbrzychu. W analizowanym okresie mieszkańcy gminy Kąty Wrocławskie nie korzystali ze wsparcia oferowanego przez PCPR. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące wsparcia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu wobec mieszkańców powiatu oraz mieszkańców gminy Kąty Wrocławskie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w latach 2021-2023.

Tabela 20. Wsparcie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba powiatowych specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej dostępnych dla mieszkańców powiatu	mieszkańcy powiatu wrocławskiego doznający przemocy domowej mogą otrzymać wsparcie w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wałbrzychu		
liczba mieszkańców powiatu dotkniętych przemocą domową, którym PCPR zapewniło miejsce w ośrodkach wsparcia	0	6	5
w tym liczba mieszkańców gminy	0	0	0
liczba mieszkańców powiatu dotkniętych przemocą domową, którym PCPR zapewniło miejsce w ośrodkach interwencji kryzysowej	0	6	5
w tym liczba mieszkańców gminy	0	0	0
liczba mieszkańców powiatu, którzy skorzystali ze specjalistycznej pomocy psychologicznej, pedagogicznej i prawnej w ośrodku interwencji kryzysowej	0	6	5
w tym liczba mieszkańców gminy	0	0	0
liczba mieszkańców powiatu uczestniczących w grupie wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej	0	0	0
w tym liczba mieszkańców gminy	0	0	0
liczba mieszkańców powiatu uczestniczących w realizowanych przez PCPR programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową	0	0	0
w tym liczba mieszkańców gminy	0	0	0

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

Istotną rolę w zapewnieniu pomocy psychologicznej i diagnozowaniu problemów młodszych mieszkańców gminy odgrywa **Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych we Wrocławiu oraz Zamiejsowy Gabinet Terapeutyczny w Kątach**

Wrocławskich oraz Sobótce. W Poradni dzieci mogą korzystać z usług specjalistów – m.in. psychologa, pedagoga, terapeuty oraz logopedy. Placówka oferuje dzieciom i młodzieży różne formy wsparcia, m.in.: indywidualne lub grupowe zajęcia terapeutyczne, grupy wsparcia, prowadzenie mediacji, interwencje kryzysowe, porady i konsultacje, realizuje zadania, m.in. poprzez: konsultację, diagnozę, terapię, doradztwo, wydawanie opinii i orzeczeń, a także przez działalność profilaktyczną i informacyjną.

Specjalistyczne wsparcie osobom dotkniętym przemocą domową świadczy mieszczące się we Wrocławiu Stowarzyszenie Intro, zaś pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem oferuje Stowarzyszenie na rzecz Integracji i Rozwoju Społecznego „Grono” z Lubina.

Wykaz jednostek działających poza gminą Kąty Wrocławskie, które udzielają wsparcia mieszkańcom Kątów Wrocławskich w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Jednostki wsparcia spoza gminy dla osób dotkniętych przemocą domową

lp.	nazwa jednostki	adres instytucji
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Kościuszki 131, 50-440 Wrocław
2.	Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych	
3.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Smolniku	Smolnik 22, 59-820 Leśna
4.	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia w Wałbrzychu	ul. Ogrodowa 2A, 58-306 Wałbrzych
5.	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	ul. gen. Bora Komorowskiego 31, 51-210 Wrocław
6.	Stowarzyszenie na rzecz Integracji i Rozwoju Społecznego „Grono”	ul. Łokietka 7, 59-300 Lubin
7.	Stowarzyszenie „Intro”	ul. Traktatowa 1, 54-425 Wrocław
8.	Komenda Miejska Policji we Wrocławiu	ul. Sołtysowicka 21, 51-168 Wrocław
9.	Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej III Wydział Rodzinny i Nieletnich	ul. Świętego Andrzeja 3, 55-300 Środa Śląska
10.	I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych, Rodzinnych i Nieletnich	
11.	Prokuratura Rejonowa w Środzie Śląskiej	ul. Parkowa 1, 55-300 Środa Śląska
12.	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej	ul. Trzebnicka 42-44, 50-230 Wrocław

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich i opracowanie własne.

Wśród innych możliwości uzyskania pomocy w związku z przemocą domową lub innych traumatycznych przeżyć wywołujących kryzys w rodzinie warto wymienić możliwość odbycia rozmowy telefonicznej. Kontakt telefoniczny pozwala osobie szukającej wsparcia na zapewnienie anonimowości oraz nie zmusza do bezpośredniego spotkania z pracownikiem instytucji, co może dla wielu osób być krępujące. Poniżej zamieszczono tabelę z wybranymi telefonami, pod którymi można uzyskać wsparcie psychologiczne, porady oraz zostać pokierowanym do właściwych instytucji.

Tabela 22. Numery telefonów, pod którymi można uzyskać wsparcie i porady

lp.	instytucja	nr telefonu
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich	71 33 47 226
2.	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy	71 33 47-232
3.	Punkt Konsultacyjny w Kątach Wrocławskich	71 33 47 226
4.	Nieodpłatne Poradnictwo Obywatelskie i Mediacja – Punkt w Kątach Wrocławskich	71 722 17 05
5.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	71 33 47 224
6.	Zespół Opieki AmbulATORYJNEJ w Kątach Wrocławskich	71 31 66 021
7.	Zespół Opieki AmbulATORYJNEJ w Gniechowicach	71 31 19 496
8.	Komenda Powiatowa Policji we Wrocławiu	47 87 14 490
9.	Komisariat Policji w Kątach Wrocławskich	47 87 16 720
10.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu	71 72 21 860
11.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Smolniku	794 591 334
12.	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia w Wałbrzychu	74 84 08 296
13.	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	71 73 60 682
14.	Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych we Wrocławiu	71 72 22 002
15.	Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych Zamiejscowy Gabinet Terapeutyczny w Kątach Wrocławskich	71 31 66 388
16.	Stowarzyszenie na rzecz Integracji i Rozwoju Społecznego „Grono”	781 621 827
17.	Stowarzyszenie „Intro”	881 220 440
18.	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej	71 77 04 220
19.	Ogólnopolskie pogotowie dla ofiar przemocy „Niebieska Linia”	800 120 002
20.	Ogólnopolskie pogotowie dla ofiar przemocy domowej „Niebieska Linia” Instytutu Psychologii Zdrowia	22 668 70 00
21.	STOP – telefon Fundacja Centrum Praw Kobiet dla kobiet dotkniętych przemocą i dyskryminacją	800 107 777 22 621 35 37 600 070 717
22.	Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymaj przemoc”	800 120 148

23.	Ogólnopolski telefon zaufania dla dzieci i młodzieży	116 111
24.	Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka	800 12 12 12
25.	Telefoniczna Pierwsza Pomoc Psychologiczna	22 425 98 48
26.	Ogólnopolska Poradnia Telefoniczna dla Osób Przeżywających Kryzys Emocjonalny	116 123
27.	Młodzieżowy [i nie tylko] Telefon Zaufania	92 88
28.	Pomarańczowa Linia – system pomocy rodzicom, których dzieci upijają się	800 140 068
29.	Telefon Zaufania Młodych	22 484 88 04
30.	Antydepresyjny Telefon Zaufania Fundacji ITAKA	22 484 88 01 22 654 40 41

Dane: opracowanie własne.

3. WSPÓŁPRACA KOŚCIOŁÓW W ZAKRESIE EDUKACJI NA TEMAT PRZEMOCY DOMOWEJ I WSPIERANIA RODZIN W KRYZYSIE

W świetle postanowień ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy. W tym względzie organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego współdziałają również z Kościołem Katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymywanie się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;

7) przeciwdziałanie przemocy domowej;

8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Wsparcie rodzin w kryzysie, kształtowanie wzorca rodziny oraz właściwej komunikacji w rodzinie leży w sferze zainteresowań Kościoła rzymskokatolickiego. Jeśli w gminie parafie nie prowadzą poradni życia rodzinnego, wierni należący do danej parafii są informowani o adresie najbliższej poradni rodzinnej oraz godzinach jej funkcjonowania. Poza przygotowaniem narzeczonych do małżeństwa, parafialne poradnie rodzinne świadczą pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzin (mażeńskich, rodzicielskich, wychowawczych) oraz terapię uzależnień (od alkoholu, gier komputerowych, hazardu itp.).

Parafialni doradcy życia rodzinnego współpracują z rejonowymi doradcami, których obszar działania obejmuje jeden lub więcej dekanatów. Na poziomie diecezji działalność i współpracę parafialnych oraz rejonowych doradców życia rodzinnego koordynuje **Wydział Duszpasterstwa Rodzin Kurii Diecezjalnej. Diecezjalnego Doradcę Życia Rodzinnego** powołuje Biskup Diecezjalny na wniosek Diecezjalnego Duszpasterza Rodzin.

W 2023 r. na terenie gminy Kąty Wrocławskie funkcjonowało 7 parafii Kościoła rzymskokatolickiego oraz wspólnota religijna Świadków Jehowy. Poniższa tabela przedstawia dane parafii obejmującej mieszkańców gminy Kąty Wrocławskie.

Tabela 23. Parafie rzymskokatolickie, do których należą mieszkańcy gminy

dekanat	nazwa parafii	adres parafii
Kąty Wrocławskie	Parafia pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła – Grupa AA	ul. Kościelna 2, 55-080 Kąty Wrocławskie
	Parafia pw. św. Filomeny	Gniechowice, ul. Kątecka 53, 55-080 Kąty Wrocławskie
	Parafia pw. Wniebowstąpienia Pana Jezusa	Jaszkotle 26, 55-080 Kąty Wrocławskie
	Parafia pw. Trójcy Świętej	Małkowice, ul. Szkolna 5, 55-080 Kąty Wrocławskie
	Parafia pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny – Dekanalna Poradnia Rodzinna – Parafialny Zespół Caritas	Smolec, ul. Kościelna 4, 55-080 Kąty Wrocławskie
	Parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego	Sośnica 11, 55-080 Kąty Wrocławskie
Sobótka	Parafia pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny	Zachowice, ul. Słoneczna 6, 55-080 Kąty Wrocławskie
	Zbór Świadków Jehowy, Sala Królestwa	ul. Słoneczna 1, 55-080 Kąty Wrocławskie

Dane Urzędu Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

Wszystkie parafie rzymskokatolickie z gminy Kąty Wrocławskie wchodzą w skład archidiecezji wrocławskiej, zaś w podziale dekanalnym Parafia pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła, Parafia pw. św. Filomeny, Parafia pw. Wniebowstąpienia Pana Jezusa, Parafia pw. Trójcy Świętej, Parafia pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny oraz Parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego należą do dekanatu Kąty Wrocławskie, natomiast Parafia pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny należy do dekanatu Sobótka. W Parafii pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny funkcjonuje Dekanalna Poradnia Rodzinna i Parafialny Zespół Caritas, zaś przy Parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła działa Grupa AA.

Diecezjalny Wydział Duszpasterstwa Rodzin Kurii Metropolitalnej Wrocławskiej (ul. Katedralna 13, 50-328 Wrocław) zajmuje się wspieraniem rodzin, małżeństw i osób samotnych oraz rodzin w kryzysie.

Funkcję diecezjalnego duszpasterza rodzin pełni ks. mgr lic. Przemysław Vogt (tel. 664 048 148, e-mail: pvogt1981@gmail.com), diecezjalnej doradczynie życia rodzinnego mgr Maria Jolanta Szostkowska (tel. 607 379 306, e-mail: maria.szostkowska@wp.pl), zaś funkcję koordynatora pełni mgr Anna Olender (tel. 668 842 601, e-mail: annamiriam.olender@gmail.com). Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia, posiadają wiedzę, gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających.

We Wrocławiu i jego okolicach działa 21 poradni specjalistycznych, które osobom zagrożonym przemocą, samotnym matkom, osobom uzależnionym od alkoholu, narkotyków, osobom samotnym, małżeństwom i rodzinom doświadczającym trudności w codziennym życiu oferują profesjonalną pomoc i wsparcie specjalistów: psychologów, psychoterapeutów, pedagogów, doradców życia rodzinnego, mediatorów i prawników. Konsultacje w placówkach są bezpłatne dla mieszkańców dzięki współpracy z organami samorządowymi i współfinansowaniu ich działalności ze środków gminy Wrocław i innych.

4. BADANIA ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY

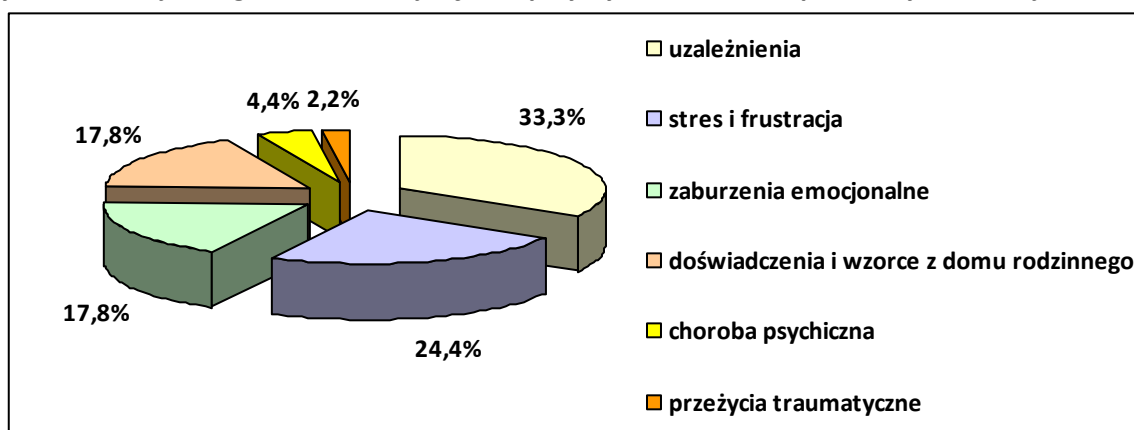
4.1. BADANIA W ŚRODOWISKU LOKALNYM

W ramach diagnozy problemu przemocy domowej w gminie Kąty Wrocławskie zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej oraz mieszkańców gminy. Do analizy przedłożono w sumie 25

wypełnionych anonimowo ankiet. W pierwszej kolejności zapytano respondentów o najczęstsze przyczyny stosowania przemocy domowej.

W opinii ankietowanych najczęstszą przyczyną stosowania przemocy domowej były uzależnienia (33,3%), stres i frustracja (24,4%), zaburzenia emocjonalne oraz doświadczenia i wzorce z domu rodzinnego (po 17,8%), a także choroba psychiczna (4,4%) i przeżycia traumatyczne (2,2%). Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

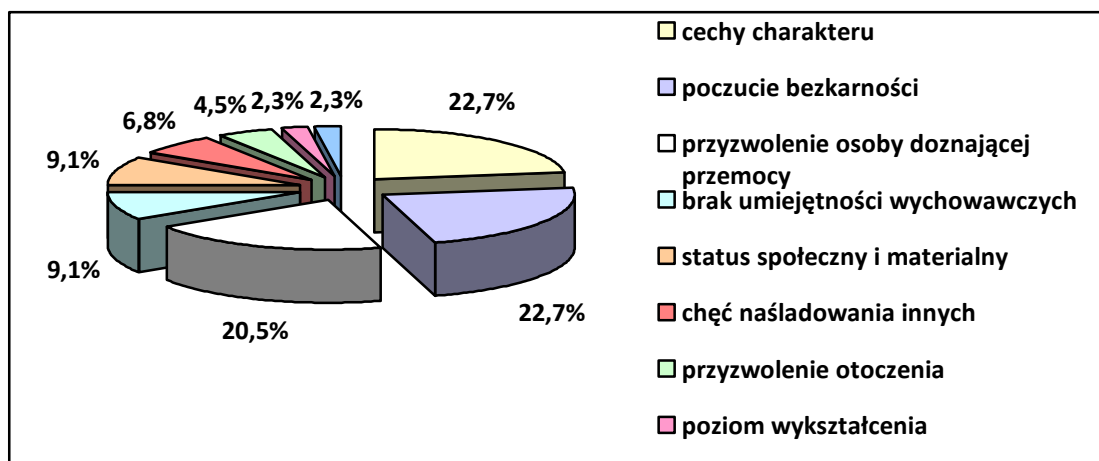
Wykres 3. Jaka jest wg Pani/Pana najczęstsza przyczyna stosowania przemocy domowej?



Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W kolejnym pytaniu ankietowani identyfikowali czynniki, które mogą mieć wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc domową. Najczęściej wskazywanymi przez badanych czynnikami były: cechy charakteru i poczucie bezkarności (po 22,7%), przyzwolenie osoby doznającej przemocy (20,5%), brak umiejętności wychowawczych oraz status społeczny i materialny (po 9,1%), a także chęć naśladowania innych (6,8%), przyzwolenie otoczenia (4,5%) oraz poziom wykształcenia i izolacja społeczna rodziny (po 2,3%). Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

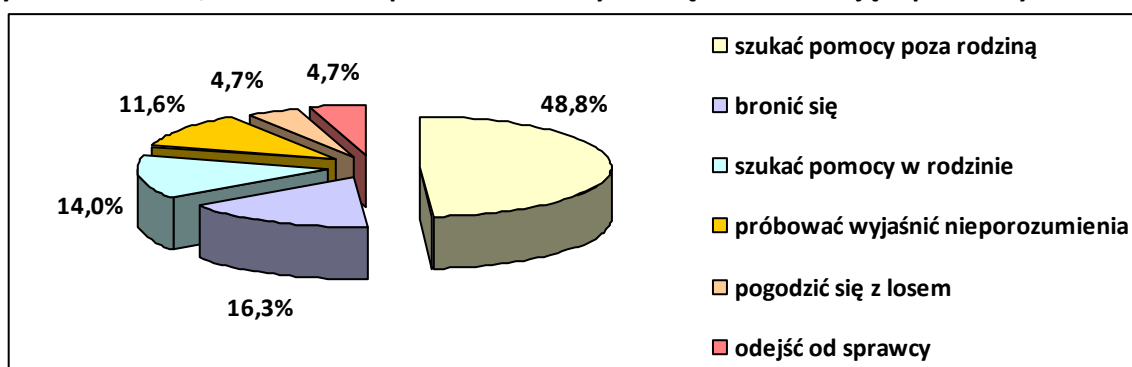
Wykres 4. Jakie Pani/Pana zdaniem czynniki mogą mieć wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc domową?



Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie zawarto także pytanie, jak powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy domowej. Wykres zamieszczony poniżej pokazuje najczęściej wybierane odpowiedzi.

Wykres 5. Jak Pani/Pana zdaniem powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy domowej?

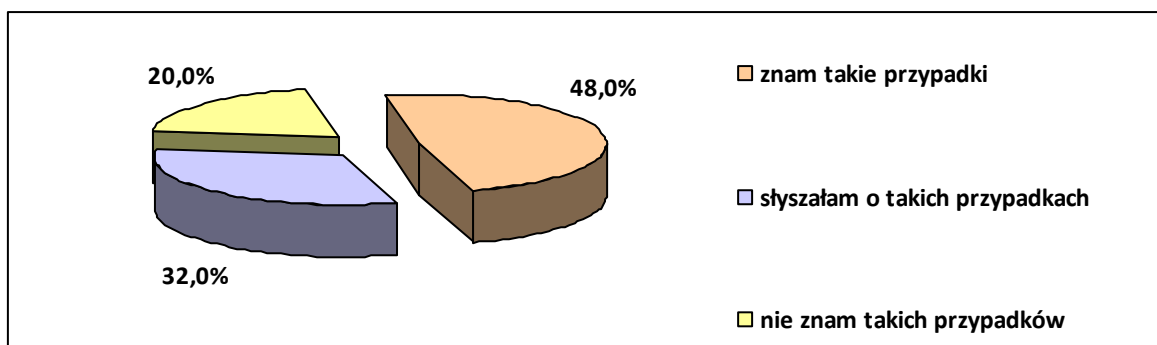


Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według najliczniejszej grupy ankietowanych osoby doznające przemocy powinny przede wszystkim szukać pomocy poza rodziną (48,8%), bronić się (16,3%), szukać pomocy w rodzinie (14%), próbować wyjaśnić nieporozumienia (11,6%), pogodzić się z losem lub odejść od sprawcy (po 4,7%).

Uczestników badania sondowano również w kwestii znajomości przypadków występowania przemocy domowej w gminie. Bardzo niepokojąco przedstawiają się wyniki odpowiedzi na to pytanie, bowiem aż 80% respondentów stwierdziło, iż zna przypadki występowania przemocy domowej w gminie bądź o takich przypadkach słyszało. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

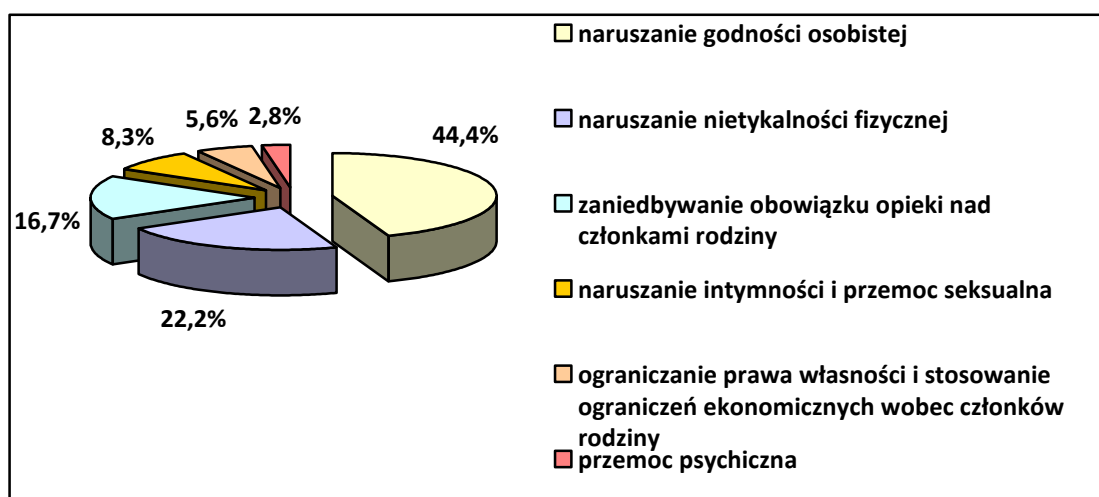
Wykres 6. Czy zna Pani/Pan przypadki występowania przemocy domowej na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?



Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła form przemocy domowej, które, zdaniem badanych, najczęściej występują w gminie. Uczestnicy ankiety wskazywali w szczególności na naruszanie godności osobistej i nietykalności fizycznej, zaniedbywanie obowiązku opieki nad członkami rodziny oraz naruszanie intymności i przemoc seksualną, a także ograniczenie prawa własności i stosowanie ograniczeń ekonomicznych wobec członków rodziny oraz przemoc psychiczną. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

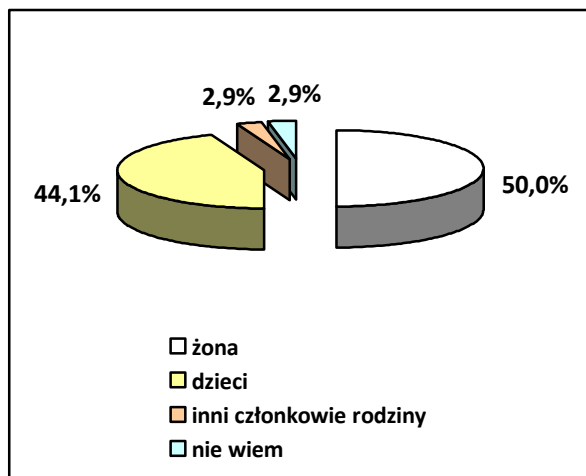
Wykres 7. Jakie formy przemocy wg Pani/Pana wiedzy występują najczęściej w rodzinach zamieszkałych w gminie?



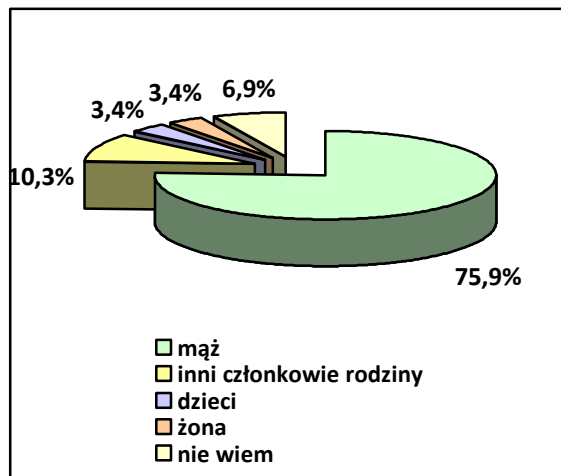
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W kolejnych pytaniach poproszono respondentów ankiety o wskazanie osób doznających przemocy domowej i stosujących przemoc domową. Zdecydowana większość uczestników badania wyraziła opinię, że osobami doznającymi przemocy domowej są żony i dzieci, a osobami stosującymi przemoc są zwykle mężowie. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 8. Kto wg Pani/Pana wiedzy najczęściej doznaje przemocy domowej w gminie?



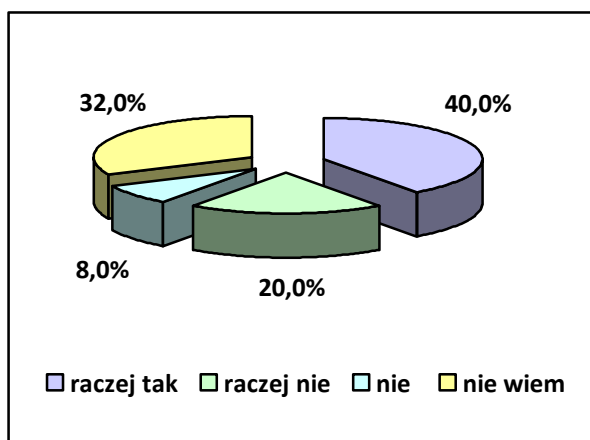
Wykres 9. Kto wg Pani/Pana wiedzy jest najczęściej stosuje przemoc domową w gminie?



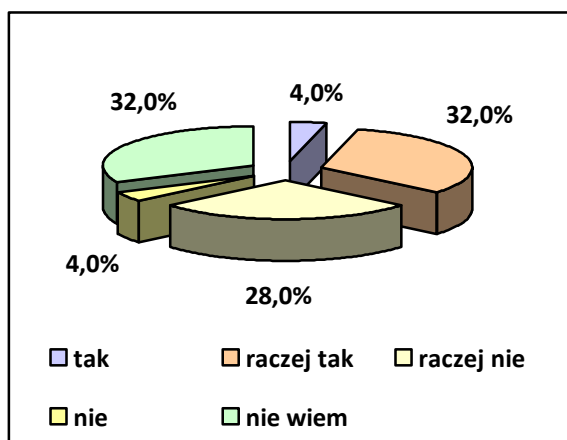
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestnicy badania oceniali także ofertę pomocy świadczonej osobom doświadczającym przemocy domowej oraz działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową. Według 40% ankietowanych oferta wsparcia udzielanego osobom doświadczającym przemocy jest raczej wystarczająca. Jednocześnie 28% badanych wyraziło odmienną opinię. Oferty tej nie było w stanie ocenić 32% pytanych. Działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową 36% ankietowanych uznało za raczej wystarczające lub wystarczające. Przeciwnego zdania było 32% badanych i taki sam odsetek (32%) respondentów nie potrafił tych działań ocenić. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 10. Czy wg Pani/Pana wiedzy realizowana w gminie oferta pomocy dla osób doświadczających przemocy domowej jest wystarczająca?



Wykres 11. Czy wg Pani/Pana wiedzy podejmowane w gminie działania wobec osób stosujących przemoc domową są wystarczające?

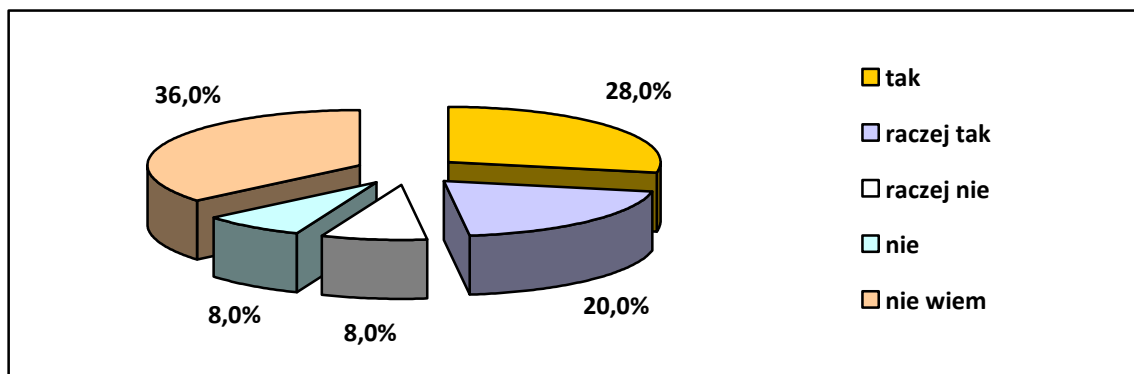


Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestników badania zapytano także, czy przemoc domową postrzegają jako problem społeczny na terenie gminy. Zdaniem 48% ankietowanych przemoc domowa jest lub raczej

jest ważnym problemem społecznym na terenie gminy. Jednocześnie 16% badanych wyraziło zdanie przeciwne. Opinii w tej sprawie nie miało 36% badanych. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

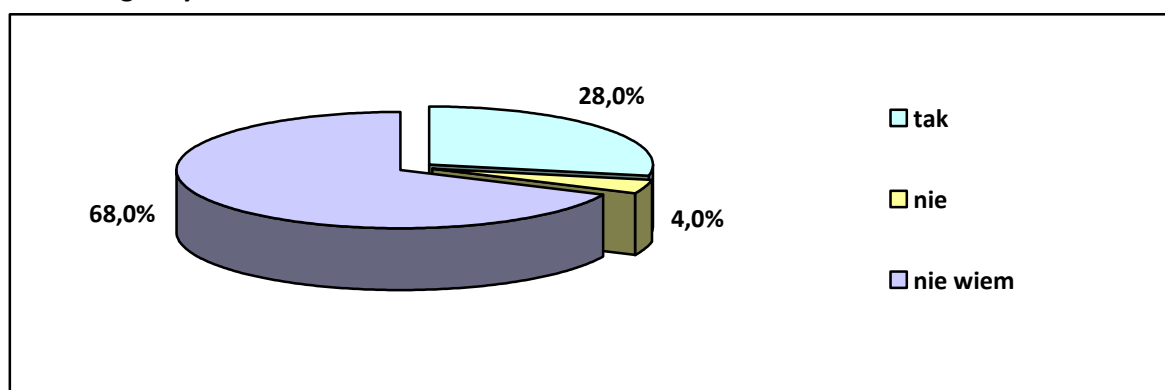
Wykres 12. Czy postrzega Pani/Pan przemoc domową jako istotny problem na terenie gminy?



Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestników badania zapytano o ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie gminy. Poniższy wykresy ilustruje rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie gminy?

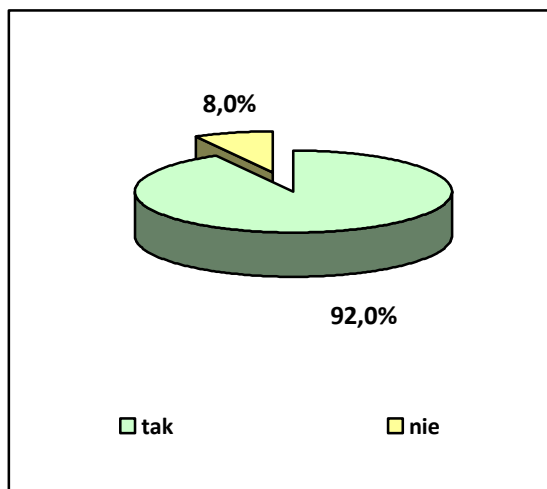


Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

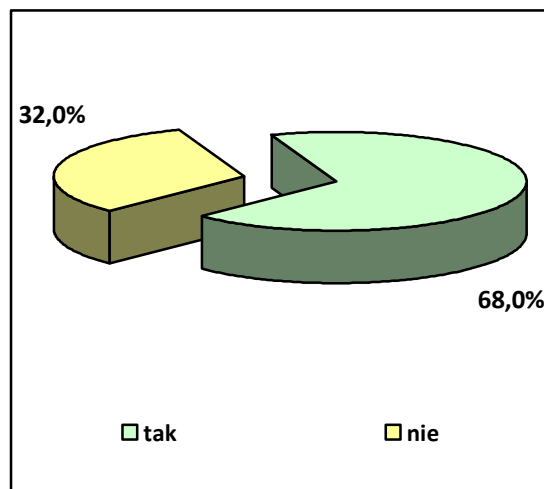
Według 28% ankietowanych istnieje ryzyko nasilenia się przemocy domowej, a tylko 4% badanych takiego ryzyka nie dostrzega. Wysoki odsetek (68%) respondentów nie potrafił tej kwestii ocenić.

W ankiecie znalazły się również pytania pozwalające badanym ocenić znajomość wiedzy dotyczącej procedury „Niebieskie Karty” oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy. Zdecydowana większość (92%) ankietowanych potwierdziła znajomość procedury „Niebieskie Karty”, a 68% badanych znajomość Zespołu Interdyscyplinarnego. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 14. Czy słyszała Pani/Pan o procedurze „Niebieskie Karty”?



Wykres 15. Czy słyszała Pani/Pan o działalności w gminie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy?



Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestników badania poproszono także o wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w gminie w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej. Odpowiadając, ankietowani szczególnie nacisk położyli na zapewnienie osobom doświadczającym przemocy pomocy specjalistów – psychologów i terapeutów, zwiększenie dostępu do mieszkań interwencyjnych, zintensyfikowanie działań policji w tym obszarze oraz zaostrzenie kar za stosowanie przemocy, a także wzmocnienie pomocy instytucjonalnej – uruchomienie ośrodka interwencji kryzysowej, grup wsparcia oraz placówek wsparcia dla ofiar przemocy. Podkreślano też konieczność prowadzenia kampanii informacyjnych o dostępnych formach pomocy, rozszerzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych adresowanych zarówno do dzieci i młodzieży, jak i do dorosłych oraz zwiększania świadomości społecznej w zakresie problemów i skutków przemocy. Dostrzeżono również potrzebę izolowania sprawców przemocy oraz kierowania osób uzależnionych i stosujących przemoc na leczenie odwykowe i zajęcia korekcyjno-edukacyjne.

4.2. BADANIA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

Informacje, które pomogły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań i zjawisk patologicznych uzyskano, poddając analizie ankiety wypełnione w pięciu placówkach systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy.

Do szkół biorących udział w niniejszym badaniu ankietowym uczęszczało w roku szkolnym 2023/2024 ogółem 2 536 uczniów i wychowanków. Zatrudniano tam w tym czasie 313 nauczycieli. Uczniowie wszystkich szkół mogli skorzystać z pomocy pedagoga,

psychologa i logopedy, opiekę pielęgniarską oferowały cztery placówki, zaś z porad doradcy zawodowego mogli korzystać uczniowie trzech szkół. Wszystkie szkoły zapewniały dostęp do Internetu, a boiskami sportowymi i salami gimnastycznymi dysponowało pięć placówek. W ani jednej ankietowanej szkole nie utworzono klas lub grup integracyjnych. W dwóch placówkach prowadzone było dożywianie uczniów. Wszystkie szkoły w gminie zapewniały opiekę w ramach zajęć świetlicowych oraz oferowały zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i zajęcia dodatkowe.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano, wypełniając zamknięte katalogi zachowań negatywnych i zjawisk patologicznych oraz dysfunkcji i patologii, obejmujące 12 (w odniesieniu do środowiska szkolnego) i 6 (w odniesieniu do otoczenia rodzinnego) zmiennych. W badaniu stwierdzano ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów zawierają poniższe tabele.

Tabela 24. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w gminie w roku szkolnym 2022/2023

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	liczba stwierdzonych przypadków		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	4	27	1
sięganie po alkohol	3	8	2
sięganie po narkotyki	–	–	5
niszczenie mienia szkolnego	5	81	–
kradzieże na terenie szkoły	2	4	3
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	4	35	1
udział w grupach negatywnych	2	14	3
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	5	62	–
autoagresja	4	19	1
ucieczki z domu	–	–	5
przestępczość ujawniona	–	–	5
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	3	6	2

Tabela 25. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów z gminy

rodzaj zjawiska	liczba ujawnionych przypadków
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	73
zaniedbanie dziecka	22
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	12
przemoc domowa	8
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów odnotowano 81 przypadków niszczenia mienia szkolnego, 62 przypadki agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, 35 przypadków dyskryminacji w grupie rówieśniczej, 27 przypadków sięgania po papierosy, 19 przypadków autoagresji, 14 przypadków udziału w grupach negatywnych, 8 przypadków sięgania po alkohol, 6 przypadków wymagających nadzoru kuratora sądowego oraz 4 przypadki kradzieży na terenie szkoły.

Przedstawiciel jednej spośród badanych placówek nie zauważył wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów w ciągu ostatnich trzech lat, kolejny uczestnik badania nie był w stanie stwierdzić, czy taki wzrost nastąpił, zaś trzech respondentów taki wzrost w analizowanym okresie dostrzegło. Ich zdaniem dotyczy to w szczególności zachowań przemocowych – agresji zarówno słownej, jak i fizycznej (bójki, zaczepki, ośmieszanie), autoagresji, konfliktów rówieśniczych, cyberprzemocy oraz niszczenia minia. Ankietowani zwrócili także uwagę na problemy w sferze emocjonalno-społecznej – depresję, zaburzenia emocjonalne, a także nagminne opuszczanie zajęć lekcyjnych.

Jeśli chodzi o zjawiska dysfunkcji i patologii w otoczeniu rodzinnym uczniów, uczestnicy badania stwierdzili 73 przypadki bezzadności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, 22 przypadki zaniedbań dziecka, 12 przypadków uzależnień oraz 8 przypadków przemocy domowej.

Przedstawiciel jednej z ankietowanych placówek nie dostrzegł wzrostu liczby przypadków dysfunkcji i zjawisk patologicznych w rodzinach uczniów na przestrzeni trzech ostatnich lat, kolejny respondent miał trudności z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie.

Jednocześnie trzech ankietowanych taki wzrost w analizowanym okresie zauważyło, zwłaszcza jeśli chodzi o bezradność opiekuńczo-wychowawczą rodziców, brak właściwych norm i zasad w rodzinach, zaniedbywanie oraz pozostawianie dzieci bez należytej opieki i nadzoru.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów, jak również pomocy materialnej i finansowej – dofinansowanie wyjazdów i wycieczek. Szkoły organizują także zbiórki charytatywne (żywność, odzież, środki czystości, paczki świąteczne) oraz uczestniczą w ogólnopolskich akcjach np. „Szlachetna Paczka Świąteczna”. Ponadto dzieci z rodzin ubogich mogą liczyć na opiekę w ramach zajęć świetlicowych oraz wsparcie pedagogów i psychologów szkolnych, jak również uzyskać informacje na temat źródeł pomocy i instytucji pomocowych. Placówki na bieżąco monitorują sytuację uczniów i dostosowują pomoc do aktualnych potrzeb, a w przypadku zdarzeń losowych organizują charytatywne kiermasze.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy domowej przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami, psychologami i terapeutami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Dzieci mogą również korzystać z porad i konsultacji pedagogów i psychologów szkolnych. Placówki zapewniają opiekę świetlicową, wsparcie emocjonalne nauczycieli oraz wychowawców, organizują także prelekcje i warsztaty ze specjalistami. Rodzice mogą liczyć na wsparcie w postaci porad i konsultacji.

Placówki podejmują różne działania profilaktyczne adresowane do uczniów. Są to m.in. przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie ogólnopolskich kampanii, programów oraz rekomendowanych szkolnych projektów. W szkołach odbywały się pogadanki, warsztaty profilaktyczne i asertywności, prelekcje, spektakle profilaktyczne oraz zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, a także treningi radzenia sobie z emocjami i stresem. W ramach działań profilaktycznych organizowano też wydarzenia promujące zdrowy styl życia. Podczas lekcji wychowawczych omawiano zagadnienia z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy.

Do instytucji i organizacji, z którymi placówki najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy

Rodzinie, Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, Policję, Sąd Rodzinny, kuratorów sądowych i społecznych, ośrodek zdrowia, placówki oświatowe, Uniwersytet Wrocławski, Fundację Dajemy Dzieciom Siłę, Stowarzyszenie Odra Niemen, Cogito Med, Poradnię Niepubliczną Educata oraz Centrum Profilaktyki i Psychoedukacji „Progres”.

4.3. BADANIA W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

W badaniu skierowanym do grupy dzieci i młodzieży szkolnej wzięło udział 53 uczniów ze szkół podstawowych z terenu gminy, z czego 51% stanowiły dziewczęta, 47% chłopcy, zaś 2% respondentów nie zadeklarowało swojej przynależności płciowej. Uczniowie w wieku od 12 do 13 lat stanowili 62% uczestników badania, a 38% ankietowanych stanowili uczniowie w wieku od 14 do 15 lat. Reprezentantami ogółu badanych byli uczniowie ze szkoły podstawowej.

W pierwszej kolejności uczniowie mieli za zadanie wybrać zachowania, które ich zdaniem są przejawem przemocy. Uzyskane wyniki zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 26. Rodzaje zachowań przemocowych w opinii uczniów

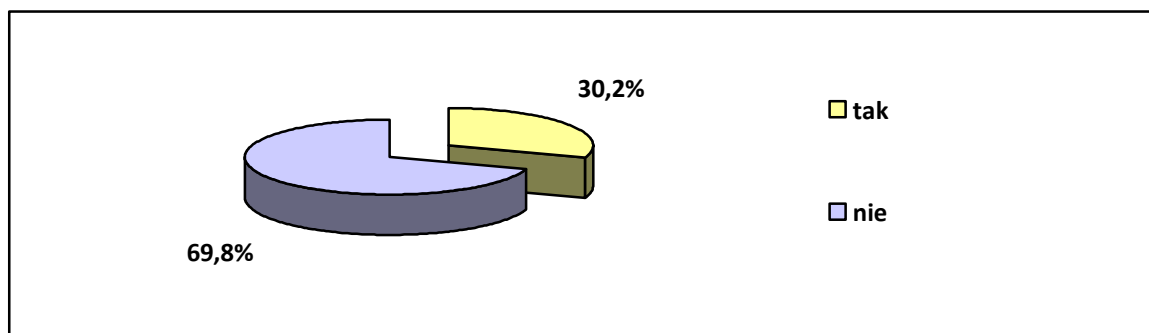
rodzaj zachowań	liczba wskazań	odsetek wskazań %
popychanie	99	45%
uderzanie	129	85%
kopanie	116	81%
duszenie	151	87%
szarpanie	120	64%
przypalanie ciała	135	89%
policzkowanie	119	77%
szantaż	123	55%
ośmieszanie	106	51%
grożenie	135	79%
nadmierna krytyka	85	30%
szkalowanie w Internecie	85	34%
nękanie sms-ami	92	51%

Dane z badania środowiska uczniowskiego.

Żadne z 13 możliwych do wyboru zachowań przemocowych nie zostało wskazane przez wszystkich ankietowanych uczniów. Wśród najliczniej wskazywanych zachowań, które uczniowie uznali za przejaw przemocy, znalazły się: przypalanie ciała (89%), duszenie (87%) oraz uderzanie (85%). Najmniejszy odsetek wskazań dotyczył nadmiernej krytyki (30%) i szkalowania w Internecie (34%).

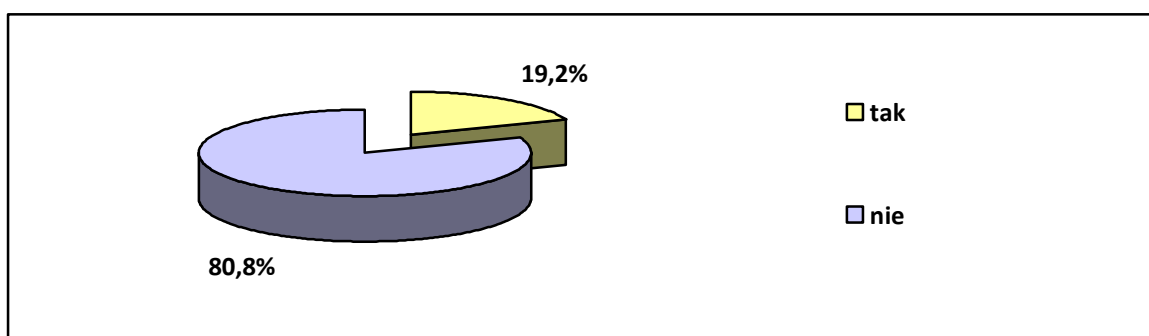
Kolejnym zagadnieniem poddanym ocenie respondentów była kwestia doświadczania przemocy ze strony rówieśników oraz w środowisku rodzinnym. W odpowiedzi na pytanie o przemoc ze strony rówieśników większość (69,8%) uczniów przyznała, że takiej przemocy nie doświadczyła, zaś 30,2% respondentów przyznało, że takiej przemocy doświadczyło. Występowanie zjawiska przemocy w domu rodzinnym potwierdziło 10 uczestników badania. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 16. Czy doznałeś/doznałaś kiedykolwiek jakiegokolwiek formy przemocy ze strony rówieśników?



Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

Wykres 17. Czy doznałeś/doznałaś kiedykolwiek jakiegokolwiek formy przemocy w swojej rodzinie?



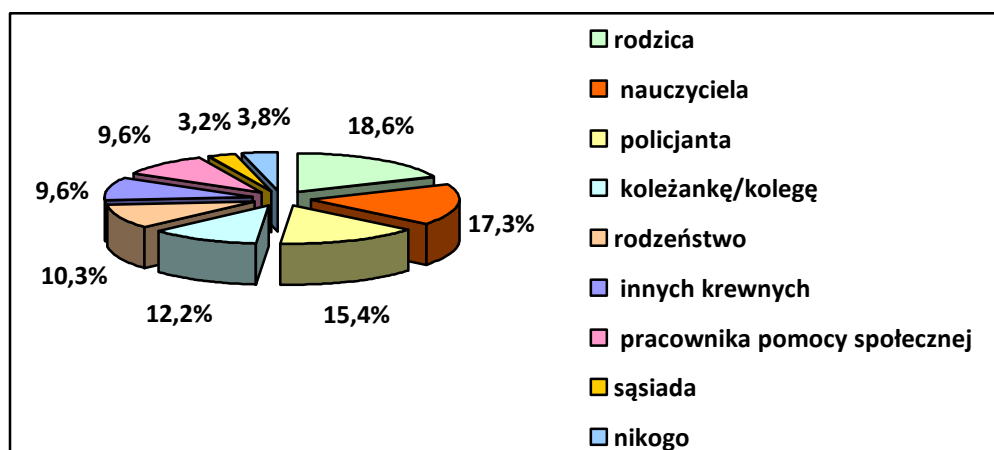
Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

W następnym pytaniu sondowano uczniów, czy słyszeli o przypadkach przemocy w rodzinach swoich znajomych. Większość (64,2%) respondentów nie ma wiedzy o występowaniu przemocy w domach osób im znanych. Jednak 35,8% ankietowanych zadeklarowało, że słyszało o przypadkach przemocy w domach osób z ich otoczenia.

Na pytanie: „Czy uważasz, że będąc świadkiem przemocy lub jej doznając, należy kogoś o tym poinformować?”, zdecydowana większość (90,6%) respondentów odpowiedziała twierdząco. Odmienną opinię wyraziło 9,4% ankietowanych.

Uczestnicy badania zadeklarowali, że najczęściej swoją wiedzę o przemocy podzieliliby się z rodzicem, nauczycielem, policjantem oraz koleżanką lub kolegą. W dalszej kolejności wymieniono: rodzeństwo, innych krewnych, pracownika pomocy społecznej oraz sąsiada. Rozkład odpowiedzi w tym zakresie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 18. Kogo byś poinformowała/poinformował, gdybyś doznała/doznał przemocy domowej lub była/był świadkiem przemocy domowej?



Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

Na pytanie: „Czy uważasz, że należy prowadzić akcje i kampanie informacyjne na temat przemocy domowej?”, zdecydowana większość (75,5%) respondentów odpowiedziała twierdząco. Jednocześnie 24,5% ankietowanych uważa prowadzenie takich działań za bezzasadne.

Kolejna kwestia dotyczyła uczestnictwa uczniów w zajęciach poświęconych problemom przemocy domowej. Większość (69,8%) ankietowanych stwierdziła, że nigdy nie uczestniczyła w takich zajęciach. Jednocześnie 30,2% respondentów potwierdziło udział w zajęciach związanych ze zjawiskiem przemocy domowej.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące obaw o możliwość doświadczenia przemocy najwięcej badanych (34%) zadeklarowało, że takich obaw nie ma. Niepokój może budzić fakt, iż 23% ankietowanych ujawniło, że obawia się przemocy w szkole i tyle samo (23%) respondentów obawia się przemocy rówieśniczej, 11% uczniów obawia się przemocy w swojej rodzinie, zaś 9% uczniów wskazało na przemoc w środowisku zamieszkania.

5. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM

W razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6

czerwca 1997 r. – Kodeks karny, dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Tryb umieszczania dzieci w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej regulują przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Decyzję o odebraniu dziecka pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką, a w miarę możliwości w obecności i przy wsparciu psychologa. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego, nie później niż w ciągu 24 godzin od chwili zapewnienia dziecku ochrony, o zapewnieniu dziecku ochrony i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej.

6. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Analiza SWOT służy identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się obszary zdefiniowane hasłowo: **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; kapitał społeczny i ludzki.**

OBSZAR I: RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC DOMOWA	
mocne strony	słabe strony
- wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo - zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia - funkcjonowanie na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (wychowawca podwórkowy) - odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową - zapewnianie pomocy i wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową na terenie gminy	mała liczba akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej
szanse	zagrożenia
możliwość tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie	nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie

gminy	rodzin i wzrastająca liczba rodzin niewydolnych wychowawczo • rosnąca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą domową • nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy domowej • niezmnijające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy domowej
-------	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa** zwraca uwagę na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, funkcjonowanie na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (wychowawca podwórkowy), odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową oraz zapewnianie pomocy i wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową na terenie gminy.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przestłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć, realizując działania strategiczne. Nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i wzrastająca liczba rodzin niewydolnych wychowawczo, rosnąca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego, niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą domową, nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy domowej, jak również niezmnijające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy domowej – to kwestie, które należy uwzględnić w pierwszej kolejności w programowaniu działań w tym obszarze.

OBSZAR II: ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
• inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy	• niewystarczająca liczba specjalistów ds. uzależnień (brak ośrodka leczenia odwykowego na terenie gminy w ramach NFZ)

- z osobami uzależnionymi (specjalista w Punkcie Konsultacyjnym) - realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień i przemocy domowej wśród uczniów - prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym	
szanse	zagrożenia
wzrost świadomości mieszkańców gminy w zakresie zdrowia, uzależnień oraz bezpieczeństwa publicznego	wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron: inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi (specjalista w Punkcie Konsultacyjnym), realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień i przemocy domowej wśród uczniów, a także prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym.

Wskazane słabe strony i zagrożenia – niewystarczająca liczba specjalistów ds. uzależnień oraz wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi – mogą rzutować na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń programowych.

OBZAR III: KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
- wzrastający poziom i jakość życia mieszkańców - inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej - podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych, w tym dotyczących przemocy domowej, poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego	niedostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej

szanse	zagrożenia
• odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia • zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • dysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb	• wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • brak osób chętnych do pracy w sektorze pomocy społecznej – mało prestiżowy zawód, osoby zgłaszające się do pracy nie spełniają wymogów formalnych

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** uwypukla mocne strony, którymi są głównie: wzrastający poziom i jakość życia mieszkańców oraz inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w tym dotyczących przemocy domowej, poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego.

Jednakże mocne strony nie powinny przesłonić wagi dostrzeganych i zasygnalizowanych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej, jak również brak osób chętnych do pracy w sektorze pomocy społecznej (mało prestiżowy zawód, a osoby zgłaszające się do pracy nie spełniają wymogów formalnych) – to istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

7. OCENA WDROŻENIA ZAŁOŻEŃ POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Ocena wdrożenia poprzednio realizowanego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie stanowi punkt odniesienia do konstrukcji założeń polityki antyprzemocowej gminy Kąty Wrocławskie na lata 2024-2030. W jej ramach zostały wskazane trudności napotkane przy wdrażaniu programu, osiągnięcia oraz najważniejsze działania, jakie realizowano, wdrażając zapisy programowe.

Trudności napotkane przy wdrażaniu programu:

- braki kadrowe – brak specjalistów.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą domową.

- prowadzenie punktu konsultacyjnego motywującego do podjęcia leczenia odwykowego oraz wsparcie osób borykających się z problemami uzależnień, przemocy, problemami rodzinnymi i wychowawczymi, a także osób będących w depresji, kryzysie lub traumie,
 - informowanie o możliwościach skorzystania z bezpłatnej pomocy psychologicznej i psychiatrycznej, wskazywanie adresów instytucji.
2. Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkomanii, zachowania behawioralne oraz rodzinom dotkniętym przemocą.
- działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - tworzenie grup pomocowych dla osób doznających przemocy oraz dla osób stosujących przemoc,
 - udział członków komisji, pracowników socjalnych, pedagogów oraz osób zajmujących się profilaktyką uzależnień w szkoleniach oraz kursach w zakresie uzależnień i przemocy domowej.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.
- prowadzenie w szkołach podstawowych rekomendowanych oraz autorskich programów profilaktycznych. Programy zostały zrealizowane w następujących placówkach: Szkoła Podstawowa nr 1 w Kątach Wrocławskich, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Smolcu, Szkoła podstawowa w Małkowicach, Specjalistyczny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kątach Wrocławskich, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Sadkowie, Szkoła Podstawowa nr 2 w Kątach Wrocławskich, Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Zachowicach,
 - działalność świetlic, w których odbywały się zajęcia w ramach autorskich programów profilaktycznych. Świetlice działały w miejscowościach Smolec, Pietrzykowice, Nowa Wieś Wrocławska, Strzeganowice, Gniechowice, Kębłowice oraz Mokronos Dolny,
 - organizacja kolonii letnich z programem profilaktycznym w miejscowości Ostrowo oraz półkolonii z programem profilaktycznym,
 - udział w ogólnopolskiej kampanii „Przeciw pijanym kierowcom”,
 - prowadzenie działań edukacyjnych – zamieszczanie artykułów związanych z profilaktyką uzależnień w lokalnej prasie, uruchomienie strony „profilaktyka uzależnień w Kątach Wrocławskich” na portalu społecznościowym,
 - zorganizowanie konferencji dla seniorów poświęconej bezpieczeństwu, problematyce uzależnień i przemocy.

4. Współpraca z instytucjami, których celem jest pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii oraz wspomaganie ich działalności (Policja, Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej oraz kuratorzy).

5. Podejmowanie interwencji w przypadkach naruszania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu:

- nieprowadzenie kampanii społecznych związanych z problematyką przemocy domowej

Przedsięwzięcia, które należałoby podjąć lub kontynuować w nowym okresie programowania:

- ciągłość przedsięwzięć z lat ubiegłych oraz realizowanie kampanii społecznych.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów programu, które zostały zrealizowane:

- „Akademia Umiejętności Rodzicielskich” – cel: rozwijanie umiejętności rodzicielskich; beneficjenci: rodzice.
- „Tydzień Rodziny” – cel: zwiększenie świadomości rodzin nt. zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu oraz promowanie czynników chroniących przed negatywnymi skutkami uzależnień; beneficjenci: mieszkańcy gminy.
- „Tydzień FASD” – cel: przeciwdziałanie alkoholizmowi w ciąży.

Ogólna ocena realizacji założeń programu

Zespół dokonujący oceny realizacji założeń poprzedniego programu, uwzględniając osiągnięcia, ograniczenia, zachodzące lokalnie zmiany związane ze zjawiskiem przemocy w rodzinie, mając do dyspozycji pięciopunktową skalę ocen, którym przypisano odpowiedni stopień realizacji, tak że ocena: 1 – oznacza, że programu nie wdrożono; 2 – oznacza, że rozpoczęto wdrażanie założeń programu; 3 – oznacza, że częściowo wdrożono przyjęte założenia programu; 4 – oznacza, że osiągnięto zaawansowany stopień wdrożenia założeń programu; 5 – oznacza, że w pełni i skutecznie wdrożono założenia programu, zaproponował ogólną ocenę realizacji programu na poziomie 4.

Działania ocenione najwyżej:

- realizacja programów profilaktycznych.

Działania ocenione najniżej:

- organizowanie lokalnych kampanii.

III. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Wyniki diagnozy problemów przemocy domowej na terenie gminy, opartej na analizie źródeł zastanych, danych z badań ankietowych oraz analizie SWOT pozwoliły na opracowanie założeń Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2024-2030. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania zjawiska przemocy domowej, jak i zapobiegania temu zjawisku w przyszłości.

1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2024-2030, jest następujący:

Zapobieganie i przeciwdziałanie przemocy domowej na terenie Gminy Kąty Wrocławskie poprzez podejmowanie działań profilaktycznych, doskonalenie systemu interwencji i wsparcia dla osób doznających przemocy oraz podejmowanie działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową.

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją wyznaczonych i przedstawionych poniżej celów operacyjnych oraz działań w następujących obszarach:

Profilaktyka – promowanie wartości wychowania bez przemocy, rozwijanie umiejętności interpersonalnych i wychowawczych.

Edukacja – przekazywanie wiedzy na temat zjawiska przemocy i jej skutków, informowanie o możliwościach pomocy.

Wspieranie – przeciwdziałanie poczuciu osamotnienia i bezradności u osób doznających przemocy, uświadamianie o przysługujących im prawach i możliwościach rozwiązania problemu poprzez pomoc psychologiczną, pedagogiczną i prawną.

Interwencja – przerwanie przemocy, ochrona osób doznających przemocy, izolowanie osób stosujących przemoc od osób doznających przemocy, wdrażanie programów korekcyjno-edukacyjnych lub programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

2. CELE OPERACYJNE I DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: POMOC OSOBOM I RODZINOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY LUB ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.	2024-2030	UMiG, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe, Policja, SR, placówki ochrony zdrowia, NGOs, inne podmioty, których przedstawiciele biorą udział w działaniach ZI	- liczba spotkań ZI - liczba rodzin objętych wsparciem ZI	- poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.	2024-2030	UMiG, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe, Policja, SR, placówki ochrony zdrowia, NGOs, inne podmioty, których przedstawiciele biorą udział w działaniach ZI	- liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, - liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” - liczba osób doznających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	- ochrona osób dotkniętych przemocą domową - zapobieganie eskalacji zjawiska przemocy domowej
Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom.	2024-2030	GOPS, Policja, placówki ochrony zdrowia, SR	- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny	- ochrona dzieci w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku

				z przemocą domową
Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin dotkniętych przemocą.	2024-2030	GOPS	- liczba osób i rodzin, którym udzielono wsparcia	- wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin doświadczających przemocy - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
Specjalistyczne poradnictwo dla osób i rodzin doświadczających przemocy.	2024-2030	GOPS, GKRPA, PCPR	- liczba osób i rodzin, którym udzielono wsparcia - liczba spotkań	- wzmocnienie bezpieczeństwa psychologicznego rodzin doświadczających przemocy - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - włączenie społeczne rodzin izolujących się i izolowanych
Praca socjalna z rodzinami, w których występuje przemoc.	2024-2030	GOPS	- liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w formie pracy socjalnej	- wzmocnienie rodzin doświadczających przemocy - ograniczenie zjawiska przemocy domowej
Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia.	w razie zaistnienia takiej potrzeby	GOPS, PCPR, Policja	- liczba osób, którym udzielono wsparcia	- zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom doświadczającym przemocy
Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału	2024-2030	ZI	- liczba przeprowadzonych rozmów z osobami	- zmniejszenie poziomu zagrożenia przemocą

w programach korekcyjno- edukacyjnych lub programach psychologiczno- terapeutycznych.			stosującymi przemoc - liczba osób stosujących przemoc skierowanych do udziału programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno- terapeutycznych.	domową - poprawa relacji w rodzinach doświadczających przemocy
--	--	--	---	--

CEL OPERACYJNY 2.: PROWADZENIE NA TERENIE GMINY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH, INFORMACYJNYCH I EDUKACYJNYCH MAJĄCYCH NA CELU ELIMINOWANIE ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Upowszechnianie informacji o instytucjach i organizacjach świadczących pomoc osobom doznającym przemocy domowej oraz osobom stosującym przemoc i będącym świadkami przemocy.	2024-2030	GOPS, GKRPA, ZI, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, Policja, NGOs, Kościół	- liczba podjętych działań	- poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom
Prowadzenie debat, prelekcji na temat przemocy domowej.	2024-2030	GKRPA, ZI, GOPS, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, PPP, Policja, NGOs, Kościół	- liczba pogadań i prelekcji - liczba uczestników	- podniesienie umiejętności zapobiegania problemom dotyczącym rodzinę - zmiana świadomości społecznej
Przeprowadzanie akcji profilaktycznych, organizowanie imprez kulturalnych i sportowych	2024-2030	UMiG, GOPS, GKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne,	- liczba podjętych działań - liczba uczestników	- zmiana nastawień do problemu przemocy domowej - zapobieganie eskalacji

z uwzględnieniem kwestii przeciwdziałania przemocy domowej.		NGOs, Kościół		zjawiska przemocy domowej
Wzmacnianie pozytywnego wizerunku rodziny i promowanie potrzeby zachowania odpowiednich relacji wśród jej członków.	2024-2030	UMiG, GOPS, GKRPA, ZI, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, PPP	- liczba podjętych działań - liczba uczestników	- wzmocnienie rodzin - eliminowanie zjawisk zakłócających prawidłowe funkcjonowanie rodzin - przywracanie właściwych relacji w rodzinie
Podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej.	2024-2030	UMiG, GKRPA, GOPS, ZI, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki kultury	- liczba podjętych działań	- poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

CEL OPERACYJNY 3.: DOSKONALENIE KOMPETENCJI KADR SAMORZĄDOWYCH I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Doskonalenie kompetencji zawodowych pracowników pomocy społecznej w zakresie udzielania skutecznego wsparcia osobom i rodzinom doświadczającym i zagrożonym przemocą.	2024-2030	UMiG, GOPS, GKRPA, ZI, PCPR, Policja, placówki ochrony zdrowia, SR, PR	- liczba odbytych szkoleń - liczba pracowników doskonalących kwalifikacje	- podwyższenie kompetencji służb społecznych - poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania rodzin objętych wsparciem -

Organizowanie szkoleń i warsztatów dla kadry pedagogicznej na temat problemów przemocy domowej i problemów agresji w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.	2024-2030	placówki przedszkolne, placówki oświatowe, PPP	- liczba zajęć - liczba uczestników	- podwyższenie kompetencji kadr pedagogicznych w zakresie udzielania skutecznego wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym i zagrożonym przemocą. - eliminowanie zachowań agresywnych w środowisku uczniowskim
--	-----------	--	--	---

Legenda

UMiG – Urząd Miasta i Gminy

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy

SR – Sąd Rejonowy

PR – Prokuratura Rejonowa

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

IV. REALIZACJA PROGRAMU

1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordynatorem realizacji Programu będzie Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Kątach Wrocławskich. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Burmistrz, Rada Miejska, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej, placówki wychowania przedszkolnego, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

2. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring programu, polegający na gromadzeniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań, będzie prowadzony przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Kątach Wrocławskich – koordynatora programu, przy udziale członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przedstawicieli służb, które w zakresie swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Celem monitoringu będzie badanie czy realizacja działań przebiega bez zakłóceń. Monitoring realizacji programu umożliwi:

- systematyczną obserwację realizacji zaprogramowanych działań,
- weryfikację zgodności założonych celów z osiąganymi efektami,
- ocenę zaangażowania jednostek w realizację działań.

Do monitoringu wykorzystane zostaną wskaźniki realizacji działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów programu. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Z prowadzonego monitoringu zostanie przygotowane sprawozdanie z realizacji Programu, które będzie przedstawione Radzie Miejskiej do końca marca każdego roku.

Ewaluacja Programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości. Celem ewaluacji będzie ocena efektywności programu poprzez gromadzenie, analizę i interpretację danych. Ewaluacja programu zostanie przeprowadzona na podstawie analizy materiałów sprawozdawczych z poszczególnych instytucji zaangażowanych w jego realizację, a w szczególności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Pozwoli ona na podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji Programu.

3. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania działań zawartych w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2024-2030 będą środki własne gminy przewidziane na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy, pomocy społecznej, przeciwdziałania alkoholizmowi, a także środki zewnętrzne pozyskane na realizację programów ośłonowych, programów rządowych lub innych, których realizacja pozwoli osiągać cele zawarte w niniejszym programie.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Rodzaje i formy przemocy	4
Tabela 2. Policyjne statystyki procedury „Niebieskie Karty” za rok 2023	8
Tabela 3. Liczba mieszkańców gminy w latach 2021-2023	17
Tabela 4. Struktura wiekowa mieszkańców gminy w latach 2021-2023.....	17
Tabela 5. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2021-2023	17
Tabela 6. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą domową w gminie	19
Tabela 7. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2021-2023	20
Tabela 8. Działalność GKRPA w latach 2021-2023 w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w gminie	20
Tabela 9. Działalność GKRPA w latach 2021-2023 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	21
Tabela 10. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Kąty Wrocławskie w latach 2021-2023	23
Tabela 11. Działania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc domową w latach 2021-2023	24
Tabela 12. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem GOPS-u z powodu przemocy domowej, alkoholizmu lub narkomanii w latach 2021-2023	25
Tabela 13. Asystentura rodziny w gminie w latach 2021-2023	26
Tabela 14. Działania profilaktyczno-edukacyjne realizowane w placówkach systemu oświaty w gminie w latach 2021-2023	27
Tabela 15. Szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy realizowane w gminie w latach 2021-2023	30
Tabela 16. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2021-2023	32
Tabela 17. Dane dotyczące przemocy domowej na terenie gminy w latach 2021-2023	33
Tabela 18. Dozory prowadzone w gminie w latach 2021-2023	34
Tabela 19. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2021-2023	35
Tabela 20. Wsparcie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w latach 2021-2023	36
Tabela 21. Jednostki wsparcia spoza gminy dla osób dotkniętych przemocą domową	37
Tabela 22. Numery telefonów, pod którymi można uzyskać wsparcie i porady	38
Tabela 23. Parafie rzymskokatolickie, do których należą mieszkańcy gminy	40
Tabela 24. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w gminie w roku szkolnym 2022/2023	48
Tabela 25. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów z gminy	49
Tabela 26. Rodzaje zachowań przemocowych w opinii uczniów	51
Wykres 1. Struktura ankietowanych według kryterium płci	15
Wykres 2. Struktura respondentów według kryterium wieku	15
Wykres 3. Jaka jest wg Pani/Pana najczęstsza przyczyna stosowania przemocy domowej?	42
Wykres 4. Jakie Pani/Pana zdaniem czynniki mogą mieć wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc domową?	42
Wykres 5. Jak Pani/Pana zdaniem powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy domowej?	43
Wykres 6. Czy zna Pani/Pan przypadki występowania przemocy domowej na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?	44
Wykres 7. Jakie formy przemocy wg Pani/Pana wiedzy występują najczęściej w rodzinach zamieszkałych w gminie?	44
Wykres 8. Kto wg Pani/Pana wiedzy najczęściej doznaje przemocy domowej w gminie?	45
Wykres 9. Kto wg Pani/Pana wiedzy jest najczęściej stosuje przemoc domową w gminie?	45
Wykres 10. Czy wg Pani/Pana wiedzy realizowana w gminie oferta pomocy dla osób doznających przemocy domowej jest wystarczająca?	45

Wykres 11. Czy wg Pani/Pana wiedzy podejmowane w gminie działania wobec osób stosujących przemoc domową są wystarczające?	45
Wykres 12. Czy postrzega Pani/Pan przemoc domową jako istotny problem na terenie gminy?	46
Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie gminy?	46
Wykres 14. Czy słyszała Pani/Pan o procedurze „Niebieskie Karty”?	47
Wykres 15. Czy słyszała Pani/Pan o działalności w gminie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy?	47
Wykres 16. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegó formy przemocy ze strony rówieśników?	52
Wykres 17. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegó formy przemocy w swojej rodzinie?	52
Wykres 18. Kogo byś poinformowała/poinformował, gdybyś doznała/doznał przemocy domowej lub była/był świadkiem przemocy domowej?	53

Uzasadnienie

Do zadań własnych gminy, zgodnie z art.6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj.Dz. U. z 2024r. poz.424 z zm.) należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

Program będący przedmiotem niniejszej uchwały został opracowany w oparciu o w/w ustawę oraz Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 z uwzględnieniem potrzeb, możliwości i zasobów gminy Kąty Wrocławskie.

W związku z powyższym podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2024 –2030 jest w pełni uzasadnione.